

VOORWOORD: 3 X HOERA... . MAAR TOCH

Beste lezers,

Payoke bestaat sinds 1987 en werkt reeds 15 jaar met slachtoffers van mensenhandel. Tijd om een balans op te maken en er openhartig over te praten.

Lees daarom hoofdstuk 1. Politiek: Waar een klein land groot in kan zijn...

Lees hoe kwetsbaar - nog steeds - de situatie van het slachtoffer is ondanks de positie van wereldleider die België inneemt in deze strijd en hoe de hulpverlening in de rol van Assepoester geduwd wordt.

Wanneer we de activiteiten van 2004 bekijken krijgen we een overzicht van de "complexiteit" van de hulpverlening en de grote noden o.a. een tekort aan plaatsen voor Nederlandse lessen in het kader van het inburgeringstraject. Elk slachtoffer wordt individueel begeleid, maar dat vraagt veel energie, middelen en doorzettingsvermogen.

Elke dag zoekt men naar betere strategieën: "Hoe slachtoffers herkennen en opvangen, hoe kunnen we beter samenwerken met de politiediensten en de IGO's en hoe gaan we slachtoffers beter beschermen?"

Dankzij mijn talloze opdrachten in het buitenland heb ik een globaal overzicht over wat er zoal gebeurt en niet gebeurt op dit vlak. Er bestaan vele mooie teksten en wetten maar meestal blijft het bij "lip-service" en is er nog teveel hypocrisie.

België doet er wel iets aan en biedt ook iets aan een slachtoffer, het wordt een win win situatie, maar... ondanks al deze inspanningen is er nog geen wettelijke verankering van het statuut slachtoffers en zijn er nog steeds geen middelen gevonden om de onthaalcentra structureel te ondersteunen. Er is nog steeds geen goede coördinatie in België van iedereen die werkt op het terrein.

Maar ondanks mijn kritiek ben ik toch fier op wat wij bereikt hebben. Ik zie hoe slachtoffers en gewezen slachtoffers ontplooiën tot sterke mensen met zelfrespect.

Wat we vragen aan politici, een blijvende aandacht voor mensenhandel en een "doe" reflex want mensenhandel is, spijtig genoeg, nog steeds een bloeiende onderneming. Er zijn meer en meer slachtoffers maar zij worden minder en minder zichtbaar. Het staat niet op hun voorhoofd geschreven, men moet moeite doen en moed hebben om te blijven strijden tegen deze schending van mensenrechten.

Ik dank al onze medestanders en een bijzondere dank aan IOM Brussel die ons steeds met al hun kennis, met raad en daad bijstaan in België maar ook elders in de wereld. Ook een bijzondere dank aan de vele moedige politiemensen, de parketten, DVZ en alle andere partners op het terrein.

Patsy Sörensen
Voorzitter

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	1
Inhoudstafel	2
1. Politiek: waar een klein land groot in kan zijn...	3
2. Activiteiten 2004	9
2.1 Opvang	9
2.2 OCMW en wonen	9
2.3 Vorming en tewerkstelling	11
2.4 Niet begeleide minderjarigen	13
2.5 Een blik bij onze noorderburen	15
2.6 IOM	17
2.7 Juridische vergadering	17
2.8 Bezoek commissie slachtoffers van opzettelijke gewelddaden	17
2.9 Juridische werkgroep	17
2.10 Vergadering parket Antwerpen	19
2.11 Vergadering parket Mechelen	19
2.12 Vergadering dienst vreemdelingenzaken	19
2.13 Creatief atelier in Asmodee	19
2.14 Bewonersvergadering	23
2.15 Sensibilisering	25
2.16 Stagebegeleiding	27
2.17 Koffieproject	29
3. Profielen van de begeleide slachtoffers	32
Aard van de exploitatie per nationaliteit	32
Aard van de exploitatie van de begeleide personen	37
Leeftijd van de begeleide slachtoffers	38
Geslacht per nationaliteit	41
Aantal begeleide personen	44
Stand van zaken dossiers	46
4. Voornemens voor 2005	47
Praktijkvoorbeelden: pag. 4 t.e.m. 30	

1. POLITIEK: WAAR EEN KLEIN LAND GROOT IN KAN ZIJN...

15 jaar geleden kwam Payoke voor het eerst in aanraking met slachtoffers van mensenhandel. Het is – als we er nu op terugblikken – onvoorstelbaar welke weg er sindsdien is afgelegd. Vrouwen werden schaamteloos als koopwaar gebruikt. Als politiediensten tussenkwamen werden de slachtoffers op het vliegtuig huiswaarts gezet. Bij gebrek aan getuigen bleek het onmogelijk om voldoende bewijslast te verzamelen om de exploitanten te vervolgen. Er waren überhaupt geen bruikbare wettelijke instrumenten om mensenhandel te vervolgen.

De eerste verhalen in de pers hebben een schokgolf door het land gejaagd. Naar aanleiding van die publicaties werd een Parlementaire Onderzoekscommissie opgericht. Die heeft de zwakke plekken in kaart gebracht en krijtlijnen getekend voor een structureel beleid tot bestrijding van de internationale mensenhandel. Alle aanbevelingen of verwezenlijkingen van de Commissie opsommen zou ons te ver leiden. Toch zijn er verwezenlijkingen waar we niet om heen kunnen:

- De wet op de mensenhandel, waarin een maatschappelijk fenomeen in operationele juridische termen is vertaald en waardoor mensenhandel als dusdanig vervolgd kan worden.

- De talloze maatregelen met betrekking tot de politiediensten, hun organisatie en opsporingsmethoden en m.b.t. het gerechtelijk en strafrechtelijk beleid.

- De procedure waardoor bescherming kan worden geboden aan slachtoffers die medewerking verlenen aan een gerechtelijk onderzoek naar praktijken van mensenhandel.

Tot slot is er een cel gecreëerd bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen (toen nog het Koninklijk Commissariaat) die instaat voor de opvolging van de verschillende beleidsinitiatieven en door middel van een jaarlijkse rapportering erover waakt dat de aandacht niet verslapt.

De constructie die hieruit ontstaan is, is complex. De bestrijding van mensenhandel vergt de inzet en samenwerking van tal van actoren, van politie en parket, de Dienst Vreemdelingenzaken en andere administraties tot de gespecialiseerde onthaalcentra voor de opvang en begeleiding van slachtoffers. Complex, samenwerking tussen verschillende diensten, ... dat zijn klassieke ingrediënten voor een mislukking...

En toch is het een succesverhaal geworden. Netwerken zijn in kaart gebracht en opgerold, er zijn tal van processen gevoerd, er heeft zich een jurisprudentie ontwikkeld, er is een permanente evaluatie en bijsturing geweest, opeenvolgende ministers zijn prioriteit blijven geven aan deze materie.... Kortom, er is een gestructureerd beleid, dat is niet perfect, maar het werkt en levert resultaten op. Vandaag ligt in de kamer opnieuw een wetsvoorstel om de wetgeving aan te passen en te verbeteren.

In eigen land is iets op gang gebracht, maar ook daarbuiten. In Europa en op internationale forums heeft ons land verschillende malen het initiatief genomen om mensenhandel op de agenda te plaatsen. Dat is geen toeval. Als het over bestrijding van mensenhandel gaat, geldt België internationaal als een model. Daar zijn verschillende redenen voor:

- Het beleid is in de eerste plaats gericht op de bestrijding van bepaalde vormen van misbruik, maar heeft ook oog voor de slachtoffers. Dat sluit aan bij een moderne opvatting van de rol van justitie.

- Het toekennen van rechten aan slachtoffers heeft nooit aanleiding gegeven tot speculatief gebruik of misbruiken zoals andere procedures, wat in de huidige migratiecontext niet evident is.

- Het belangrijkste, uiteraard, is dat de benadering werkt. Het levert resultaten op. De impact op het

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 21/04/04 sprak het Hof van Beroep te Antwerpen een arrest uit in een zaak van 4 Chinese mensenhandelaars, waarbij zowel het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, de vzw Payoke als de 6 slachtoffers zich burgerlijke partijen stelden. Het hof veroordeelde de 4 beklaagden tot hoofdgevangenisstraffen van resp. 8, 8, 4 en 4 jaar met geldboetes van resp. 15.000, 15.000, 5.000 en 5.000. Elk van de slachtoffers werd daarnaast een materiële schadevergoeding van 10.000 en een morele schadevergoeding van 1000 toegewezen. In dit geval echter moet deze schadevergoeding eerder als symbolisch worden opgevat. Zij zullen haar immers waarschijnlijk nooit effectief ontvangen.

Twee beklaagden gingen in cassatieberoep dat ondertussen werd afgewezen.

Oost-China, Provincie Fujian. Het is december 2001. Li Pow, een beginnend schrijver, droomt zoals zo velen van een leven, in een paradijselijk Westers land. Er zijn andere landgenoten die van dit soort dromen een perfect georganiseerde en uiterst winstgevende activiteit maken. Hun naam: slangenkoppen. Li trapt in de val. Zij moeten niet eens aandringen. Hij leent aan duizelingwekkend hoge intresten 140.000 yuan (14.000), betaalt voor reisdocumenten, en vertrekt met een vriendelijke begeleider per vliegtuig naar Rusland, terwijl zijn vrouw en kind bang achterblijven. Daar aangekomen voegt hij zich in een geheim onderkomen bij een tiental anderen, en reist verder naar Tsjechië waar hij voor het eerst professioneel wordt afgeranseld. Ze willen meer geld, en wel onmiddellijk. Tijdens de lange reis die volgt, richting Rotterdam, is Li slachtoffer en getuige van nog meer geweld, ook tegen zijn medereizigers, en éénmaal daar aangekomen is zijn transformatie compleet. Hij is nu precies datgene geworden wat zijn handelaars nodig hebben : een willoos voorwerp dat enkel op commando geluid maakt. Hij wordt opgepakt door de Nederlandse politie, vertelt de leugens die hij moet vertellen, wordt vrijgelaten, en reist naar zijn eindbestemming : Antwerpen. Het zoveelste geheime adres. Hij begint te werken in een Chinees restaurant, en wordt opnieuw opgepakt. Nu heeft hij geluk. De onderzoekers zijn specialisten in Aziatische mensenhandel. De waarheid komt aan het licht. Hij krijgt begeleiding.

Li is momenteel legaal aan het werk. Zijn schuldenberg slinkt. Hij kan af en toe weer glimlachen

terrein is groter dan de cijfers aangeven omdat niet alle interventies leiden tot een rechtszaak. Talloze delegaties hebben in de afgelopen jaren ons land bezocht om meer te vernemen over dit beleid en zijn verschillende componenten. Verschillende landen hebben zich door het Belgische model laten inspireren. Internationale organisaties baseren zich voor hun aanbevelingen tevens op dit model. Ons beleid betreffende mensenhandel is iets waar we trots op mogen zijn. Waar een klein land groot in kan zijn ....

Maar; alles van waarde is kwetsbaar. De humane benadering van slachtoffers blijft - ook in eigen land - controversieel. Soms krijgen we de indruk dat dit beschouwd wordt als een franje aan het bestrijdingsapparaat. Een fantasietje waarmee internationaal mooi uitgedrukt kan worden. In onze opinie vormt de begeleiding van slachtoffers echter een wezenlijk onderdeel van die bestrijding. De oorspronkelijke vaststelling, dat het vaak onmogelijk is om voldoende bewijslast te verzamelen zonder de medewerking van iemand die het aan den lijve heeft ondervonden, blijft nu nog geldig. We betreuren het dan ook dat 13 jaar na de aanbeveling door Parlementaire Onderzoekscommissie het statuut van de slachtoffers nog niet wettelijk verankerd is. We betreuren het evenzeer dat ondanks alle verbeteringen en bijsturingen van het beleid, er tot op heden nog geen middelen gevonden zijn om de gespecialiseerde onthaalcentra structureel te ondersteunen. Zo duwt men de hulpverlening in de rol van Assepoester.

De cel mensenhandel van het CGKR, die moet waken over het evenwicht tussen de verschillende componenten van het beleid, heeft zo veel en zo'n uiteenlopende taken dat de functie van permanente evaluatie en bijsturing daar onder lijdt. Ook hier is dringend versterking nodig.

Het Belgische beleid betreffende mensenhandel is wereldberoemd in het buitenland, maar helaas onbekend in de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse overheid financiert mee de opvang van slachtoffers in Asmodee (een gemeenschappelijk project van CAW De Terp en Payoke) maar heeft voor het overige geen enkel project (meer) om het onthaal en de integratie van slachtoffers in goede banen te leiden. Integendeel, in de Vlaamse beleidsnota's worden ze steevast ondergebracht bij de mensen zonder papieren.

Slachtoffers van mensenhandel hebben een gunstig verblijfsstatuut, in die zin dat ze met de documenten die aan hen worden afgeleverd, vrij vlot kunnen doorstromen naar de arbeidsmarkt. Dat is nodig want men wil hen de kans geven om een nieuw leven op te bouwen binnen de legaliteit. Het inburgeringsbeleid, dat nieuwkomers moet klaarstomen voor de arbeidsmarkt, is niet goed afgestemd op het federale beleid. Zo mogen slachtoffers met een verblijfs- en arbeidsvergunning zich eerst niet inschrijven voor inburgeringlessen maar worden ze zes maanden later plots verplicht. Een half jaar wachten om dan op een wachtlijst terecht te komen? Op deze manier gaat veel tijd, motivatie en energie verloren. Bevorderlijk voor de integratie is dat niet. Gelijkaardige opmerkingen kunnen gemaakt worden voor andere beleidsdomeinen als huisvesting.

De gemeenschappen zijn bevoegd voor het onthaal en de integratie van nieuwkomers. Daarmee hebben ze een belangrijke hefboom in handen om het beleid betreffende mensenhandel te versterken. Zeker en met name voor de slachtoffers die via de procedure een kans krijgen om een nieuw leven op te bouwen, ook echt kansen krijgen. Samengevat: we willen vragen dat de Vlaamse Gemeenschap een plaats geeft aan slachtoffers van mensenhandel (als mensen met papieren) en dat ze zich daarbij complementair opstelt met het federale beleid.

Of moeten we ons met dergelijke vragen tot de stad Antwerpen richten? Het grootste aantal van de slachtoffers in Vlaanderen worden opgevangen en begeleid in Antwerpen. Is het dan zo gek om te dromen van een stedelijk beleid dat die opvang en begeleiding ondersteunt?

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 02/03/04 sprak de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen een vonnis uit in een zaak van 2 Joegoslavische mensenhandelaars, waarbij één van de drie slachtoffers zich burgerlijke partij stelde. Het hof veroordeelde de 2 beklaagden bij verstek tot hoofdgevangenisstraffen van resp. 3 en 2 jaar met geldboetes van resp. 25.000 en 20.000, en ontzette hen uit hun rechten (Strafwetboek Art.31.1°.3°.4° en 5°) voor een periode van 5 jaar. De burgerlijke partij werd daarnaast een schadevergoeding van 1250 toegewezen.

De tweede beklaagde tekende hiertegen verzet aan. Op 17/05/04 herleidde de rechtbank zijn hoofdgevangenisstraf tot 1 jaar met vijf jaar uitstel, zijn geldboete tot 5000, en behield de ontzetting uit zijn rechten voor 5 jaar.

Oost-Roemenië, de streek Dobruja aan de Zwarte Zee. 2002, het is winter. Roza Mehdi verliest haar werk. Haar bezorgde vriendin weet raad. Ze kunnen samen, met nog twee meisjes, als dienstster in een bekend restaurant in Keulen gaan werken. Een onbekende regelt de vier paspoorten. Vanuit Boekarest reizen ze met Eurolines door Hongarije en Oostenrijk tot Keulen, waar een afgeborsteld heerschap hen opwacht. Hij zal hen in zijn BMW naar de zaak brengen. Onderweg stopt hij, en vertelt hen plots in niet mis te verstane termen hun ware bestemming : een borddeel. Ze willen uitstappen, maar het portier zit op slot. Geschreeuw. Hij legt iets op zijn dashboard, en begint te dreigen : ze moeten elk 1500 betalen, een 'voorschot', en zullen maar best gehoorzamen. Vervolgens gaat de reis in doodse stilte verder. De rit duurt uren, ze passeren de grens met Nederland, met België. In Antwerpen worden ze in een duistere Belgische Club annex vzw verkocht aan andere pooiers. Het groepje splitst zich. Roza reist met één van deze mannen terug naar Duitsland, wordt de vrijheid beloofd als zij de andere meisjes in België kan overtuigen ook voor hem te werken, en reist met weer een andere man terug naar de Antwerpse Club. Het is daar nu een komen en gaan van meisjes die allen seks met klanten hebben. Eén van Roza's vriendinnen is weg.

Roza houdt zich gedeisd door in de club als dienstster te beginnen, maar de eigenaar dwingt ook haar zich te prostitueren. Na enkele dagen wordt ze geslagen en met de dood bedreigd, 'als zij naar de politie zou stappen'. De baas vergiste zich : de volgende dag staat ze al in het politiekantoor. Hij wordt opgepakt en aangeklaagd voor mensenhandel.

Dat slachtoffers van mensenhandel in Antwerpen worden opgevangen is enerzijds historisch - Payoke was pionier in deze materie – maar anderzijds ook nuttig. De opvang en begeleiding van slachtoffers vergt een gespecialiseerde kennis, concentratie van de hulpverlening op één plaats is dus nodig.

Het meest voor de hand liggend aanknopingspunt voor een stedelijk beleid is de huisvesting. Het is correct om te stellen dat de instrumenten van het (sociale) huisvestingsbeleid geen rekening houden met deze groep. Maar men zou zich ook kunnen afvragen of het nodig is om de Vlaamse regelgeving aan te passen voor een groep die voor 99% in één gemeente verblijft. Het is in de eerste plaats Antwerpen die zorg moet besteden aan de groepen die er wonen en slachtoffers van mensenhandel zijn daar één van.

Indien men het aan de marktmechanismen overlaat komen slachtoffers die de residentiele opvang verlaten steeds in dezelfde concentratiewijken terecht. Door hieraan niets te doen bezondigt de stad zich aan dezelfde sociale dumping als andere gemeenten. De huidige situatie is niet goed, noch voor de betrokken slachtoffers, noch voor die wijken. Als een te hoge concentratie van nieuwkomers of anderstaligen schadelijk is voor de leefbaarheid van de sociale huisvestingscomplexen, dan geldt hetzelfde voor de betrokken wijken. Kortom: er moet gezocht worden naar manieren om mechanismen die leiden tot concentratie te doorbreken.

Misschien moet de aanwezigheid van slachtoffers niet gezien worden als een last, maar als een uitdaging om creatief te werken aan een eigen onthaalbeleid. Omwille van de ernst van de problematiek is dit één van de weinige groepen van vreemdelingen waarvoor er nog wel een maatschappelijk draagvlak bestaat. Het inschrijven van de slachtoffers in de beleidsplannen zou op ruim begrip kunnen rekenen bij de bevolking. Misschien zullen de buitenlandse delegaties die Payoke bezoeken voortaan dan ook de stad met een bezoek vereren.

Tot slot van deze vrij uitgebreide inleiding nog dit: de verhalen die 15 jaar geleden zo veel in beweging hebben gezet liggen aan de basis van het scenario voor de Tv-serie Matroesjka's. Het beeld dat erin wordt opgehangen van mensenhandel is grotendeels achterhaald. Maar één aspect blijft brandend actueel: dat van mensenhandel als geweld, als misbruik van mensen in een kwetsbare positie. Het is fictie, maar ook een realiteit en we zijn blij dat die aan een breed publiek getoond wordt.

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 25/04/03 sprak de Correctionele Rechtbank van Hasselt een vonnis uit in een zaak van 4 Indische mensensmokkelaars, waarbij de vzw PAG-ASA en 2 van de 5 slachtoffers zich burgerlijke partij stelden. Het hof veroordeelde de eerste drie beklagden tot gevangenisstraffen met uitstel van resp. 4, 2 en 2 jaar en geldboetes van resp. 25.000, 5000 en 5000. De vierde werd vrijgesproken. De burgerlijke partijen werden resp. 1,00, 2500 en 1250 schadevergoeding toegekend. De eerste beklagde ging in deze zaak in hoger beroep. Op 09/06/04 sprak het Hof van Beroep te Antwerpen hem vrij.

Zomer 2001, staat Uttar Pradesh, Noord-India. Brahma Sutje is optimistisch. Hij heeft zonet van iemand te horen gekregen dat hij kan gaan werken in Europa. Dat hij voor de reis omgerekend 10.000 moet betalen neemt hij er graag bij. Dat is geen uitzondering; wat is dat, voor een bevolking van meer dan 1 miljard? Zijn familie schiet hem het bedrag voor. Vragen stellen is voor later. Hij krijgt reisdocumenten, en stapt samen met een viertal anderen op een vliegtuig richting Moskou. Bij aankomst is Brahma is niet verwonderd als hij 's nachts van het ene onderduikadres naar het andere wordt gereden, waar, telkens weer, in wel erg oncomfortabele kamertjes, mensen van allerhande nationaliteiten opeen gepakt zitten. Hij heeft daar al ooit van gehoord. Soms is er eten, soms drank, dikwijls niets. Na twee weken vertrekken ze 'definitief', met zes. Een vrachtwagen. Ze zijn dagen onderweg, stoppen niet als ze dat vragen, wel als ze er iets op vinden. Ze passeren de Duitse grens. Keulen. Ze zijn nog met vijf. Ziek worden was toegelaten, flauwvallen ook. Voor ze het goed beseffen zitten ze alweer op een vliegtuig. Aankomst in Lissabon. De klimaatsveranderingen eisen hun tol. Inmiddels hebben ze al zoveel verschillende talen gehoord dat het er niet meer toe doet. Overstappen. Brussel. Onderduikadres zes, of is het zestien? Tijd en plaats vervagen. Een ander vervoermiddel. 'De trein naar Sint-Truiden' klinkt het. Excuseer? Als ze uitstappen krijgen ze discreet een gekleurde kaart toegestopt, gratis, vals, 'waarmee hier kan gewerkt worden.' Er valt niet te kiezen.

De volgende dag, nog voor de zon opkomt, staan ze in de boomgaarden.

2. ACTIVITEITEN 2004

Het Payoketeam staat dagdagelijks in voor de gespecialiseerde begeleiding van slachtoffers mensenhandel. Onze cliënten kunnen rekenen op een psychosociale en administratieve begeleiding vanuit het psychosociale team. In samenspraak met de cliënten tekenen zij een individueel trajectplan uit om zo hun emancipatie met het oog op mogelijke (re)integratie in de samenleving te bewerkstelligen. Het psychosociale team treft in deze alle nodige schikkingen met O.C.M.W., scholen, V.D.A.B., mutualiteiten enz...

Het juridische team adviseert en begeleidt de cliënten binnen, de voor hen, totaal onbekende en omslachtige gerechtelijke procedure. De nodige contacten worden door hen gelegd met politiediensten, parketten en advocatuur. Zij dragen tevens de verantwoordelijkheid voor de aanvragen van verblijfsdocumenten in het kader van de slachtofferprocedure.

Het Asmodeeteam (deelwerking van CAW de Terp) verzekert op hun beurt een kwalitatieve residentiële opvang.

In wat volgt vindt u een greep uit het activiteitenpakket van de medewerker in 2004. Dit overzicht heeft niet tot doel volledig te zijn wel om u een concreet beeld te schetsen van de verschillende werkerterreinen van onze medewerkers.

2.1 OPVANG

Daar het opvanghuis van Payoke vzw door haar infrastructuur enkel opvang biedt aan vrouwelijke slachtoffers en tevens beperkt is in haar opvangcapaciteit dienden we ook in 2004 meermaals beroep te doen op andere opvangcentra. Een gestructureerde samenwerking en vlotte communicatie zijn hiervoor onontbeerlijk. Een woord van dank voor de volgende centra lijkt ons hier dan ook op zijn plaats. In 2004 werden er cliënten residentieel opgevangen door De Passant, het Werk der Daklozen, Welzijnzorg, 't Huis te Aalst en de AMA-dienst van Fedasil te Kapellen.

2.2 OCMW EN WONEN

Het vinden van huisvesting vormt stevast een probleem voor ons cliënteel. Het feit dat ze meestal niet het vermogen hebben om de gevraagde huurwaarborg te betalen maakt de zoektocht er niet gemakkelijker op en zorgt er voor dat mensen soms noodzakelijkerwijze langer in opvangstructuren verblijven. De inwerkingtreding van de installatiepremie en de huursubsidie in 2004 mogen hier zeker als positieve elementen naar voren worden geschoven.

De verblijven in de opvangtehuizen worden langer en het opvangaanbod hinkt achterop bij de harde realiteit van de vraag. De installatiepremie voor daklozen is een antwoord op dit probleem. Waar dient deze installatiepremie voor? Zij moet de uitrustingsuitgaven dekken, o.a. de aankoop van meubels, kookgerei of aansluitingskosten. De O.C.M.W.'s krijgen de taak een sociale uitkering toe te kennen, gelijk aan het bedrag van de installatiepremie, aan elke persoon die een woning als hoofdverblijfplaats betreft en hierdoor niet langer dakloos is. De persoon moet begunstigde zijn van: - hetzij een vervangingsinkomen ten laste van de sociale zekerheid, -hetzij een toelage ten laste van een stelsel van de sociale verzekering, -hetzij een inkomen heeft lager dan het leefloon, verhoogd met 10%.

De persoon die als dakloze wordt erkend heeft slechts één keer recht op deze premie. Het premiebedrag kan maximum oplopen tot 793,76 euro. Om een huursubsidie te bekomen worden er verscheidene voorwaarden vooropgesteld waaraan de aanvrager, de te verlaten woning en de nieuwe

PRAKTIJKVOORBEELD

Oktober 1995, Nigeria. Fiona Paron ontmoet een man met de welluidende naam 'Strong'. Hij heeft een voorstel. 'Werk in Engeland' zegt hij, 'in hoofstad', als 'O-pèrr'. 'Het werk is licht, het loon hoog, het bed zacht.' 'De reis is kort, de zon schijnt, papieren klaar.' En o ja, ook dit nog, dat was hij al vergeten: 'betaleniks.' In staccato reist Fiona naar Londen, onder de alziende ogen van Strong, zijn vrouw en zijn twee kinderen. Na twee weken verblijf geeft Strong haar een nieuwe identiteit. Haar paspoort zegt nu 'Gina Riogo'. Een nieuwe figuur verschijnt plots op het toneel. Strong wijst naar haar, dan naar hem, en roept luid 'verantwoordelijke', en 'Burro'. Burro is rustiger. Hij neemt haar mee naar London Station. Een glimlachende blanke vrouw wacht hen op. De dame vertelt haar zonder veel omwegen dat ze haar naar Italië zullen brengen om in de prostitutie te werken. Fiona kijkt rond zich en zwijgt. Ze kent hier niemand. Ze stappen op, en tijdens de treinreis gebeurt het onverwachte. Pascontrole. De politie houdt Fiona aan, en de anderen kennen haar ineens niet meer. Ze belandt in de gevangenis. Niet lang daarna komt ze vrij, en daar staat tot haar verbazing Strong. Hij knipoogt alleen maar. Blijkbaar heeft hij meer ervaring in dit soort zaken, want vervolgens smokkelt hij haar zonder probleem naar België. Hij dwingt haar in Brussel asiël aan te vragen. Vervolgens gaat het naar Antwerpen, waar hij blijkbaar zijn hoofdkwartier heeft. Een andere Afrikaanse vrouw werkt hier met hem samen. Eén woord van Strong is genoeg. 'Tippelen.' Ze begint te werken. Ze is nu zijn bank, zo legt hij de volgende dag uit, en in totaal verdient zij over een periode van 2 jaar bijna 30.000 voor hem. Met de hulp van een ander slachtoffer van Strong kan ze uiteindelijk ontsnappen, en vindt onderdak via een vluchtelingenorganisatie, die haar doorverwijst naar Payoke. Een gespecialiseerd begeleidingsprogramma voor slachtoffers van mensenhandel wordt opgestart. Tijdens dit programma wordt zij via de Regularisatiecommissie geregulariseerd.

woning moeten voldoen.

Voorwaarden waaraan de aanvrager moet voldoen:

- De aanvrager moet verhuizen van een woning die bepaalde gebreken vertoont naar een woning die aan bepaalde normen voldoet.
  - Het samengevoegd nettobelastbare inkomen van de aanvrager en de inwonende personen mag 2 jaar voor het jaar van verhuizen NIET hoger zijn dan 13.930 euro.
  - Per persoon ten laste mag dit maximum met 991,57 euro verhoogd worden.
- Voorwaarden met betrekking tot de woning die wordt verlaten

De woning die verlaten wordt moet een woning zijn, gelegen in het Vlaamse Gewest, die:

- Ofwel een krotwoning is (ongezond en onverbeterbaar).
- Ofwel te klein is (ongezond wegens overbevolking).
- Ofwel door de minister als ongezond wordt erkend in het kader van een renovatieproject.
- Ofwel functioneel niet aangepast is aan de fysieke gesteldheid van de bewoner indien deze bejaard of gehandicapt is.

Wie in de periode van ten minste 6 maanden geen vaste verblijfplaats heeft gehad en niet bij naaste familie ingewoond heeft, kan als dakloze beschouwd worden. Slachtoffers MH die dus meer dan 6 maanden in opvang verbleven behoren tot deze categorie. In de praktijk echter komt dit niet zo veel voor.

Voorwaarden met betrekking tot de nieuwe woning:

- De nieuwe woning moet een volwaardige gezonde woning zijn, zonder gebreken en voorzien van voldoende sanitaire voorzieningen.
- Ze moet groot genoeg zijn en een voldoende aantal vertrekken tellen, naargelang de samenstelling van het gezin.
- De maximum netto-huurprijs mag niet meer bedragen dan 371,84 euro.
- De woning mag niet verhuurd worden door een nauwe verwant of familielid.
- Voor bejaarden of gehandicapten, moet de woning bovendien aangepast zijn aan hun fysieke gesteldheid.

De huursubsidie is een maandelijkse subsidie van maximum 123,94 euro, te verhogen per persoon ten laste. De duur van het verkrijgen van een huursubsidie bedraagt 3 jaar. Deze periode van drie jaar kan telkens verlengd worden met 3 jaar, tot maximaal 15 jaar, zolang aan alle voorwaarden voldaan is.

2.3 VORMING & TEWERKSTELLING

Iedereen spreekt over inburgering. Vanaf 1 april was het zover: verplichte inburgering werd een feit. Nieuwkomers moeten zich verplicht aanmelden bij het Stedelijk Onthaalbureau voor Nieuwkomers. Afhankelijk van hun statuut, scholingsgraad enz. zullen ze een aangepast inburgeringstraject moeten volgen. Dit traject bestaat uit een cursus Nederlands, maatschappelijke vorming, individuele begeleiding en/of loopbaanoriëntatie.

Elk jaar komen er nieuwe inwoners bij in de stad. Velen komen uit landen buiten de Europese Unie. Het opbouwen van een nieuw bestaan gaat voor de meeste nieuwe Antwerpenaren niet vanzelf. Alles is hier anders dan in hun landen van herkomst. Zo zijn nieuwkomers niet vertrouwd met onze wetten en onze cultuur.

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 28/04/03 sprak de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen een vonnis uit in een zaak van 2 mensenhandelaars. De Rechtbank veroordeelde de eerste beklagde tot een hoofdgevangenisstraf van 4 jaar, met uitstel van 5 jaar uitgezonderd 2 jaar effectief, en een geldboete van 5.000. Hij werd voor 5 jaar uit de rechten voorzien in artikel 31 van het strafwetboek ontzet. De tweede beklagde werd vrijgesproken (rechtdoende bij verstek).

Juli 2001, het Zuiden van Nigeria. Ria Jones werkt als verkoopster in een lokale voedingswinkel. Ze wil weg. Ze vertelt haar problemen aan een klant, die zegt dat hij haar een vliegtuigticket kan bezorgen, richting Parijs. De totale kost van 'het project' is \$35.000, maar dat geld heeft geen haast. Een paar maanden later stapt ze op Franse bodem, waar een Afrikaan genaamd 'Tono' – waar komen al die namen vandaan? - haar opwacht. Samen sporen ze naar Brussel, waar een rijzige dame genaamd Foetti samen met haar overstapt richting haar eigen huis in Antwerpen. Na enkele dagen wordt ze verplicht onder Soedanese nationaliteit asiel aan te vragen. 'Dat is het veiligste.' Gedurende enkele maanden werkt ze voor Foetti. Ze is nu poetsvrouw, in een nachtwinkel. Dat was een inleiding, want op een dag wordt ze zonder verwittiging in een Bar binnengedruwd. Ze weigert zich te prostitueren. Na veel geschreeuw gaat de trip naar een andere Bar net buiten Antwerpen, waar ze met klanten moet meedrinken. Januari 2002 staat ze de straat te doen; de dreigementen vanuit Nigeria zijn begonnen. Ze stuurt maandelijks 500 naar Nigeria. De politie onderschept haar, en na verhoor wordt ze naar de kantoren van PAYOKE gebracht. Daar blijft ze tot 2004 in begeleiding. Ze wordt geregulariseerd.

De Vlaamse overheid heeft beslist om in alle Vlaamse provincies en in de steden Antwerpen, Gent en Brussel één onthaalbureau de opdracht te geven deze mensen te begeleiden. In Antwerpen is het Stedelijk Onthaalbureau voor Nieuwkomers – PINA verantwoordelijk voor de vorming en de begeleiding van nieuwkomers.

Het onthaalbureau begeleidt de nieuwkomers gedurende een jaar intensief zodat ze sneller hun plaats vinden in de Antwerpse en Belgische samenleving. Deze taak moet PINA echter niet alleen op zich nemen. Hiervoor werkt het bureau samen met het Huis van het Nederlands en de V.D.A.B.

Een onthaalprogramma bestaat uit:

- Maatschappelijke oriëntatie
- Lessen Nederlands
- Individuele begeleiding
- Loopbaanoriëntatie

De verplichte inburgering is voor mensen van vreemde origine die minder dan een jaar in België wonen. De meeste nieuwkomers hebben één van de volgende statuten:

- Erkende vluchtelingen
- Ontvankelijk verklaarde asielzoekers
- Gezinsvormers en gezinsherenigers
- Geregulariseerden
- Slachtoffers van mensenhandel (*)

(*) Enkel slachtoffers van mensenhandel die in het bezit zijn van een bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister – witte verblijfskaart geldig voor 6 maanden (bepaalde duur) of 1 jaar (onbepaalde duur) behoren tot de doelgroep van het inburgeringstraject. In de praktijk dienen de meeste cliënten dus 6 maanden te wachten vooraleer ze professionele ondersteuning op het gebied van vorming en tewerkstelling kunnen genieten.

Het grote probleemkind blijft het volgen van Nederlandse lessen voor laaggeschoolde buitenlanders. Slachtoffers dienen normaliter 6 maanden te wachten vooraleer ze in aanmerking komen voor het inburgeringstraject. Normaal zouden we ons cliënteel in tussentijd kunnen doorsturen naar het Huis van het Nederlands voor het volgen van Nederlandse lessen. Voor mensen die laaggeschoold zijn, is er echter in de grootsteden een wachtlijst van meer dan een jaar.

2.4 NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN (NBM)

Sinds jaren eisen de verenigingen maar ook de internationale instellingen (Raad van Europa, Commissie voor de rechten van het Kind bij de Verenigde Naties, ...) de oprichting van een specifieke voogdij voor niet-begeleide minderjarigen omdat er vastgesteld wordt dat de bestaande wetgeving niet aangepast is aan deze minderjarigen.

Na jaren van talmen is eindelijk de "wet Tabita" die deze voogdij instelt uitgevaardigd. Deze wet is van kracht geworden op 1 mei 2004 als gevolg van het Koninklijk Besluit van 22 december 2003. Het gaat hier om een kleine "revolutie" want sinds de 1ste mei wordt aan elk van die kinderen een voogd toegewezen die als primordiale opdracht heeft om hun bij te staan en te beschermen.

Dit is dus een grote stap voorwaarts in de richting van de uitwerking van een wettelijk statuut voor buitenlandse niet-begeleide minderjarigen.

Al de andere aspecten van de situatie van deze kinderen zullen nu ook geïncorporeerd worden in

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 01/12/04 sprak de Rechtbank van eerste aanleg te Gent een vonnis uit in een zaak van 2 Roemeense mensensmokkelaars die 4 slachtoffers via prostitutie exploiteerden. De Rechtbank veroordeelde de twee beklaagden tot hoofdgevangenisstraffen van resp. 5 en 3 jaar, en een geldboete van resp. 50.000 en 5000.

December 2002. De Belgische Federale Politie doet een inval in een Oost-Vlaamse Club. Er worden een aantal illegale meisjes aangetroffen die ontwijkende verklaringen afleggen.

Enkele weken later komt Sonja Rojaf terug thuis in Roemenië. Zij wordt er onmiddellijk bedreigd; de aanwezige hulpjes van een pooiersduo zijn razend. Vier dagen later besluit Sonja om met de hulp van een vriend terug te keren naar België, en al haar ervaringen tot in de kleinste details aan de politie te vertellen. Ze herinnert zich alles nog zeer precies – dat is een uitzondering bij slachtoffers - en de politie luistert gewillig, vier uur lang. Een tweede verklaring volgt de volgende dag, een derde, een vierde. Eerst werd ze vanuit Roemenië meegelokt naar Italië waar ze moest stelen en zich prostitueren. Vervolgens werd ze verkocht aan een andere pooier, en ontsnapte. Een regen van GSM-nummers, namen, plaatsbeschrijvingen en data volgen. Bij haar thuiskomst werd ze opnieuw meegenomen, nu naar Brussel, waar de nachtmerrie opnieuw begon. Andere namen, adressen, persoonsbeschrijvingen, bedragen.

Inmiddels zijn de verdachten verdwenen. Sonja's informatie leidt tot internationale aanhoudings-bevelen, en de reactie blijft niet uit. Vanuit het buitenland komt de melding dat de eerste verdachte reeds is aangehouden. De tweede wordt aan een grensovergang onderschept en naar een Belgische gevangenis overgebracht. Het onderzoek breidt zich uit.

Sonja is nog steeds bij Payoke in begeleiding.

deze voorgedij zodat deze aspecten stilaan op een bevredigende wijze kunnen worden geregeld: procedures in verband met verblijf, beroep, onderwijsplicht, huisvesting, gezondheidszorg, psychosociale begeleiding,....

De voorgedijwet richt een "Dienst Voogdij" op die onder de bevoegdheid valt van het Ministerie van Justitie dat gelast wordt met het vinden, erkennen en opleiden van de voogden. Deze voogden worden aangesteld voor elke niet-begeleide minderjarige en zij werken onder toezicht van de Dienst Voogdij en de Vrederechter.

Indien een NBM wordt aangemeld als mogelijk slachtoffer van mensenhandel en hij/zij al een verblijfsdocument heeft in de procedure van NBM of asielpcedure zal, indien de persoon in begeleiding wordt genomen, vanuit het erkende gespecialiseerde opvangcentrum voor slachtoffers mensenhandel, gevraagd worden aan Dienst Vreemdelingenzaken het verblijfsdocument in te trekken en één af te leveren in kader van de procedure voor slachtoffers van mensenhandel. Payoke staat dus in voor administratieve opvolging en de juridische opvolging van aangemelde NBM slachtoffers mensenhandel.

Nu, één jaar na de inwerkingtreding van de wet, pleit Payoke voor een duidelijke afbakening van de taken van de voogd, taken van de opvang en taken van Payoke (gespecialiseerde begeleiding NBM slachtoffers Mensenhandel). Het lijkt ons dat bepaalde opdrachten overlappen en andere niet worden uitgevoerd. Wij moeten vaststellen dat elke voogd zijn opdracht op een andere manier aanpakt.

2.5 EEN BLIK BIJ ONZE NOORDERBUREN

In Nederland en andere Europese landen zijn er maatregelen genomen om slachtoffers te beschermen om zo hun aangiftebereidheid te vergroten. In Nederland krijgen slachtoffers na aangifte tijdelijk een legale verblijfsstatus. Dit alles is neergelegd in paragraaf B 9 van de vreemdelingen-circulaire. Het doel van B 9 is tweeledig: vervolging van vrouwenhandelaren en opvang van de slachtoffers tot de rechtszaak is afgerond. Hoewel dit lang kan duren, volgt toch onvermijdelijk uitzetting.

In dit kader werd een bezoek gebracht aan BLinN (Bonded Labour in Nederland). Humanitas en Novib hebben in 1999 het programma BLinN opgezet met als doel ondersteuning te bieden aan vrouwen die slachtoffer zijn geworden van vrouwenhandel in Nederland. Deze steun is gericht op het verbeteren van toekomstmogelijkheden voor deze vrouwen, op basis van hun individuele wensen, interesses en capaciteiten.

Op deze studiedag was er ook een onderhoud met de vereniging Atalantas. Atalantas is de eerste zelforganisatie ter wereld van slachtoffers van mensenhandel. Atalantas wil voorkomen dat er over hen zonder hen wordt beslist. Veel instanties hebben immers moeite met slachtoffers van mensenhandel die met de vuist op de tafel slaan en zich niet passief opstellen.

Atalantas stelt zich tot doel, door onder andere politiek lobbywerk de situatie van vrouwen in de B 9 regeling te verbeteren, de beeldvorming rond het passieve slachtoffer te veranderen en informatie te verschaffen aan allerlei instanties. Ook wil Atalantas door ontmoetingen en culturele activiteiten te organiseren de onderlinge band tussen slachtoffers van mensenhandel versterken en last but not least, de leden bijstaan bij alle juridische procedures die zij aangaan om recht te halen.

Atalantas streeft ernaar contact te houden met slachtoffers die terugkeren naar hun land van herkomst en te bemiddelen bij het vinden van werk en opleiding.

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 01/12/04 sprak de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel een vonnis uit in een zaak van een Sierra Leonese mensenhandelaarster die een slachtoffer door middel van prostitutie exploiteerde. De Rechtbank veroordeelde de beklagde tot een hoofdgevangenisstraf van 6 jaar, en een geldboete van 16.500.

November 2002, Nigeria. Een voodoo-ritueel. Mary Tunu is eerder verward dan bang, want het is een familielid die dit organiseerde, en haar beloften waren hoewel twijfelachtig toch zeer hoopgevend. De volgende ochtend vertrekt ze immers richting België om er als kapster aan de slag te gaan. 50.000 kost de reis, later betalen. Een man rijdt zijn wagen voor, zij stapt samen met twee andere onbekende meisjes in, en ze rijden aan één stuk door tot in de luchthaven van Accra, Ghana. Daar krijgen zij en de anderen valse paspoorten en visa. Ze stappen zonder de man op het vliegtuig naar Parijs. Daar worden ze gescheiden. Mary reist per auto door naar Brussel, de bestuurster is haar madam. Ze belandt midden in de prostitutie. Ze had dit wel verwacht. Ze werkt 7 dagen op zeven, en wordt regelmatig door haar pooister afgetuigd omdat ze geld zou achterhouden. Op een dag is ze het beu en stapt naar de politie.

Op 12/05/03 sprak de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel een vonnis uit in een zaak van een bende van 7 Albanese mensenhandelaars, die 5 slachtoffers, van Litouwse en Roemeense nationaliteit, via prostitutie exploiteerden. De Rechtbank veroordeelde de beklagden tot gevangenisstraffen van resp. 8, 6, 6, 5, 5, 5 en 4 jaar, en geldboetes van resp. 30.000, 20.000, 20.000, 15.000, 15.000, 10.000. De vierde beklagde tekende beroep aan. Op 20/12/04 sprak het Hof van Beroep te Brussel het arrest uit. Zijn gevangenisstraf van 4 jaar werd verhoogd tot 6 jaar.

Zomer 2000, Roemenië, aan de grens met Moldavië. Mira Monta ontvlucht een door armoede geteisterd dorp. Ze reist naar het westen, door Joegoslavië en Montenegro naar Albanië, waar ze in handen valt van mannen die schijnbaar aan de lopende band vrouwen kopen, verkopen, verkrachten, wegschenken, ... Ze wordt door zowat half Europa gevoerd terwijl ze zich moet prostitueren: van Albanië naar Italië, van Italië naar Parijs. Naar Brussel en terug Parijs. Terug naar Roemenië, naar Praag in Tsjechoë, opnieuw Brussel. Overal ziet ze vrouwen die hetzelfde lot ondergaan. Ze verblijft in hotels, bars en privéwoningen. De valse documenten slingerden in het rond. Het gaat hier niet over gewone criminelen, dit is een hoger niveau. Europese pooiers, in de ware zin van het woord. Uiteindelijk blijkt Brussel, met zijn Europees Parlement, hun fataal te worden.

Verder in dit jaarrapport zal u kunnen lezen dat ook Payoke de slachtoffers laat participeren in een project.

2.6 IOM

Voor slachtoffers van mensenhandel die wensen terug te keren naar hun land van herkomst kan Payoke steeds beroep doen op de International Organisation for Migration die de vrijwillige terugkeer van mensen organiseert.

Daarnaast leggen zij ook contacten met betrouwbare NGO's in het land van herkomst om mogelijkerwijs verdere opvang en/of begeleiding te verschaffen.

In dit kader werd een vergadering bijgewoond alwaar IOM enkele van haar projecten uit de doeken deed. IOM is gestart in enkele landen met projecten om de vrijwillige terugkeer te koppelen aan een opleiding in het land van herkomst om zo de terugkeer aantrekkelijker te maken voor mensen maar tevens ter plekke te investeren in hun toekomst.

2.7 JURIDISCHE VERGADERING BIJ HET CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSSEN EN RACIMESTRIJDING (CGKR)

Deze vergaderingen worden gemiddeld 4 keer per jaar georganiseerd door het CGKR. Medewerkers van de 3 centra, samen met een vertegenwoordiger van het CGKR bespreken er knelpunten, nieuwigheden en opvallendheden op juridisch vlak.

Dit kan gaan van het bespreken van de samenwerking met parketten, het bespreken van het nieuwe wetsontwerp mensenhandel, tot het bezoeken van de Dienst Voogdij,....

2.8 BEZOEK AAN DE COMMISSIE VOOR SLACHTOFFERS VAN OPZETTELIJKE GEWELDDADEN

Deze Commissie is bevoegd om uitspraken te doen over de aanvragen tot schadevergoeding aan slachtoffers die geen schadeloosstelling hebben gekregen vanwege de persoon die veroordeeld werd voor de gewelddaden. Het probleem inzake schadeloosstelling van een slachtoffer mensenhandel is het daadwerkelijk ontvangen van het bedrag dat door de rechtbank/hof werd toegekend. De daders die worden veroordeeld voor feiten van mensenhandel organiseren immers vaak hun insolventie zodat hun slachtoffers maar zelden vergoed worden. Sedert 2004 hebben ook slachtoffers toegang tot het fonds voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden. Ons bezoek aan de commissie had dan ook het doel de commissieleden te sensibiliseren rond de specificiteit van slachtoffers van het fenomeen mensenhandel.

2.9 JURIDISCHE WERKGROEP, GEORGANISEERD DOOR HET VLAAMS MINDERHEDEN CENTRUM (VMC)

Ieder jaar organiseert het VMC een aantal werkgroepen voor juristen rond actuele thema's m.b.t. het vreemdelingenrecht. Een medewerker van Payoke nam deel aan de volgende sessies:

- Niet EU- onderdanen en reizen: waar onder meer werd ingegaan op de procedures i.v.m. verplaatsingen binnen of buiten de EU voor vreemdelingen met een tijdelijk verblijfsrecht.
- De toetreding van 10 nieuwe lidstaten tot de EU: gevolgen op het vlak van arbeids- en verblijfsrecht.
- Legalisatie van buitenlandse akten: een toelichting van regelgeving en praktijk vanuit Buitenlandse zaken, Dienst Vreemdelingenzaken en een gemeentelijke administratie.

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 22/11/04 sprak de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen een vonnis uit in een zaak van een Macedonische mensenhandelaar, die 2 Wit-Russische slachtoffers via prostitutie exploiteerde. De Rechtbank veroordeelde de beklaagde tot een gevangenisstraf van 2 jaar, een geldboete van 15.000, en zowel een morele als materiële schadevergoeding van resp. 5000 en 12.000 aan de Burgerlijke Partij (het eerste slachtoffer).

Zomer 1998, Wit-Rusland. Zinja Morevi vertrekt samen met haar vriendin naar Amsterdam. Deze laatste heeft ginder een Albanese vriend Djouma, bij wie zij kunnen inwonen en als huishoudster werken. Zinja wordt bedrogen, de vriendschap duur betaald. Haar vriendin zwijgt. De man neemt hen onder dwang mee naar Antwerpen waar Zinja zich in een Club moet prostitueren en al haar geld afgeven. Met dat geld koopt Djouma andere meisjes, dit is een man met een plan. Ze moeten in een hotel verblijven; daar worden nooit vragen gesteld. Na 8 maanden verhuist Zinja met haar vriendin naar Utrecht, met hetzelfde doel. Inmiddels zit Djouma in de gevangenis, en zij moet komen. Ze bezoekt hem meermaals. Ze hoort van iemand dat er een organisatie bestaat die meisjes als haar helpt. Na het laatste bezoek meldt ze zich aan bij PAYOKE.

Op 24/06/03 sprak de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge een vonnis uit in een zaak van 10 mensenhandelaars van de USSR, die 2 slachtoffers via smokkel en prostitutie exploiteerden. De Rechtbank veroordeelde 9 beklaagden tot gevangenisstraffen van resp. 5, 3, 4, 1, 4, 2, 2, 3 en 1,5 jaar en geldboetes van resp. 2500, 2000, 2200, 2000, 2200, 1500, 1500, 7500 en 5000. Zij dienden de 2 slachtoffers als burgerlijke partij een morele en materiële schadevergoeding van resp. 2200 en 11.750 te betalen. De zevende beklaagde werd vrijgesproken. De overigen gingen in beroep. Op 15/06/04 bevestigde het Hof van Beroep te Gent het hele vonnis. Het Cassatieberoep werd afgewezen.

Zomer 1997, Rusland. Katharina Beloika is in rouw. Haar man werd vermoord om religieuze redenen. Ze krijgt van haar vriendin een telefoonnummer in Nederland, ze belt en stort via Western Union \$4500 op een rekening, als voorschot. Haar papieren worden geregeld, en ze reist met haar 2 kinderen per vliegtuig van Moskou naar Zaventem. Daar wordt ze opgewacht door een man, Medvedev, die hen achtereenvolgens naar Antwerpen, Brussel (asielaanvraag) en Yvoir (asielcentrum) brengt. Ze moet haar paspoort afgeven en de man eist dreigend meer geld. In Yvoir ontmoet ze een gezin dat ook slachtoffer van deze man is geworden. Uiteindelijk stapt ze naar de politie, en een heel netwerk wordt blootgelegd. Ze gaat in begeleiding bij Payoke.

2.10 VERGADERING MET HET PARKET VAN ANTWERPEN

In toepassing van de COL 12/99 werd voorzien dat de verbindingsmagistraten van de parketten van de rechtbank van 1e aanleg, 1 keer per jaar een vergadering organiseren met de 3 gespecialiseerde centra. Tijdens deze vergaderingen worden evoluties, nieuwigheden en eventuele knelpunten besproken. Tijdens deze vergadering werden volgende punten besproken:

- de nieuwe Col 10/04
- het nieuwe wetsvoorstel mensenhandel
- samenwerking tussen Parket/politiediensten/gespecialiseerde opvangcentra

2.11 VERGADERING MET HET PARKET VAN MECHELEN

Op deze vergadering werd door de verbindingsmagistraat mensenhandel het beleidsplan inzake mensenhandel (2005) voorgesteld. Ons werd een forum aangeboden om onze werking voor te stellen aan alle aanwezigen (politiediensten, inspectiediensten, auditoraat en parketmagistraten van het gerechtelijk arrondissement Mechelen).

2.12 VERGADERING MET DE DIRECTEUR GENERAAL VAN DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN (DVZ)

Pro memorie, de Dienst Vreemdelingenzaken levert, op aanvraag van Payoke, verblijfsdocumenten af aan onze cliënten. De richtlijnen van 13.01.97 preciseren voor de Dienst Vreemdelingenzaken de praktische toepassingsmodaliteiten.

Op de Intercentra-vergadering, georganiseerd door het CGKR, kregen de 3 gespecialiseerde opvangcentra de mogelijkheid een aantal knelpunten, vragen en bevindingen bij de samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken voor te leggen aan de Directeur-generaal van deze administratie.

Zo werden de knelpunten inzake de "stopprocedure" uitgeklaard, konden wij tot een akkoord komen rond de vermelding van kinderen op de verblijfsdocumenten van slachtoffers mensenhandel enz,....

Bij deze willen wij de goede samenwerking met de Cel Mensenhandel van DVZ nogmaals onderstrepen.

2.13 CREATIEF ATELIER IN ASMODEE

In 2004 werd het creatief atelier boven doopvond gehouden en wekelijks op de agenda geplaatst.

Doelstelling van deze activiteiten:

- een leuke dagbesteding
- bevorderen van de groepssfeer
- stimuleren van onderlinge communicatie
- bevorderen creativiteit
- de cliënten vertrouwd maken met verschillende vormen van ontspanningsactiviteiten

Hierna volgt een overzicht van creatieve activiteiten die door de cliënten, bij de ene al meer dan bij de andere, met enthousiasme werden uitgevoerd.

- Ontwerpen van vredespoppen

Ter gelegenheid van het Congres te Wenen, gewijd aan het thema "women building peace" werden wij uitgenodigd door "Soroptimist" om vredespopjes te maken als symbool en ondersteuning van

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 29/04/04 sprak de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel een vonnis uit in een zaak van een Nigeriaanse mensenhandelaarster die een landgenote in de prostitutie uitbuitte. De beklagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van 4 jaar, een geldboete van 5500 en een schadevergoeding van 5000 aan de burgerlijke partij (het slachtoffer). Zij ging in beroep.

Zomer 2002, Nigeria. Tini Sonia komt naar België om haar studies rechten te voltooien. Ze heeft betaald voor een vals paspoort, dat weet ze. Bij haar aankomst in Zaventem wordt haar dit door een Afrikaanse afgenomen. Voortaan moet ze in de prostitutie werken, en 25.000 ophoesten, zoniet zal voodoo gebruikt worden. Ze doet wat van haar verwacht wordt, ze weet dat tientallen anderen in haar omgeving dat ook doen. Ze weet ook dat tientallen, honderden anderen na haar hetzelfde zullen proberen, welke maatregelen de regering in haar thuisland ook zal nemen om dit te beletten. Ze werkt maanden na elkaar van 's avonds tot 's morgens achter een raam. Dan heeft ze er genoeg van en stapt naar de politie. Haar verklaringen zijn tegenstrijdig, de politie weet dat tegenstrijdigheden normaal zijn. Na meerdere interviews en onderzoeksdaden in opdracht van justitie wordt de dader opgepakt en voor de rechter geleid. Tini leert momenteel Nederlands als onderdeel van het begeleidingsprogramma voor slachtoffers van mensenhandel. Het ziet er naar uit dat ze toch nog haar oorspronkelijke doel kan verwezenlijken.

het thema. De popjes zijn ongeveer 40 cm groot en gemaakt uit katoen. Zij werden aangekleed en versierd al naargelang iemands idee, fantasie, inspiratie. Alle popjes werden daarna voorzien van een kleine duif aan hun rechterhand.

Deze popjes zullen na het versieren van het congres te Wenen in juli 2005 aan de kinderen van de vrouwen in het vrouwenhuis te Istalif, Afghanistan geschonken worden.

- Patchwork

Met het overgebleven materiaal van de vredespoppen besloten we iets leuk te maken voor het opvanghuis. Elke vrouw maakte haar eigen lappendoekje, deze werden achteraf aan elkaar genaaid. Met als resultaat een groot tapijt dat omhoog werd gehangen in Asmodee.

- Modemuseum

Wanneer we onze cliënten voorstelden een bezoek te brengen aan het modemuseum reageerden ze heel enthousiast. Toen we aankwamen in het modemuseum stonden ze een beetje verbaasd, ze hadden zich iets totaal anders voorgesteld: ze dachten vooral aan catwalks, moderne kledij... Na een tijdje, wisten ze het wel te appreciëren. Er was net een klas van de modeacademie aan het werk, de studenten observeerden en maakten tekeningen. Dit stimuleerde sommige vrouwen om zelf te gaan tekenen.

- Borden schilderen

Aangezien we steeds op zoek gaan naar een activiteit waar ze later nog iets aan zouden hebben, leek het ons wel leuk om hen een persoonlijk bord te laten maken. Ze konden hier voortaan in het opvanghuis uit eten en wanneer ze naar hun appartementje trokken, konden ze deze meenemen. In het begin liep het nogal moeilijk, er ontbrak vooral wat inspiratie. Eens we het hadden voorgedaan, liep het wel vlotjes. Achteraf bleken ze wel fier te zijn op het resultaat.

- Afrikaanse workshops

Afrikaanse cliënten gaven, tijdens de dag van de Afrikaanse cultuur georganiseerd in een lagere school in Geel, een workshop Afrikaans haarvlechten en Afrikaanse dans.

- Shrinkels

Met speciaal shrinkpapier maakten we leuke sleutelhangers. We tekenden prenten op het papier, lieten het een minuutje krimpen in de oven en bevestigden er een sleutelhanger aan. Van de kleine restjes papier maakten we nog minihartjes en sterretjes.

- Theelichthouders decoreren

We hadden voor glazen potjes, dun gekleurd papier en behangerslijm gezorgd. Nu konden ze de potjes met gekleurd papier versieren zodat ze een kleurig effect gaven als ze er een theelichtje in lieten branden. Ze vonden het een leuk idee om er hun toekomstig optrekje mee te versieren en deden dus hun uiterste best om er iets moois van te maken.

- Grimeren + foto's

Het was vooral de bedoeling onze cliënten zelf eens in de kijker te zetten. We nodigden Flor uit die al enige ervaring had in grime. Eens dat de eerste vrouw gegrimed was, reageerden ze heel enthousiast. Meteen volgden er vele vrijwilligers. Het resultaat was heel mooi. Het was opmerkelijk hoe elke beschildering overeen leek te stemmen met de vrouwen. Achteraf namen we foto's van hen. Ze poseerden met plezier. De beste foto kregen ze en konden ze plaats in de fotokaders die ze zelf zouden decoreren.

PRAKTIJKVOORBEELD

Op 29/03/04 sprak de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen een vonnis uit in een zaak van een Roemeense mensenhandelaar, die een Roemeense in de prostitutie exploiteerde. De Rechtbank sprak de beklagde vrij bij gebrek aan bewijzen, en het Openbaar Ministerie ging in beroep. Op 15/12/04 bevestigde het Hof van Beroep te Antwerpen het vonnis.

November 2003, Roemenië. Mariana Ibanu werkt in een schoenfabriek. Haar collega stelt haar voor om in België te gaan werken. Haar neef Darak kan alles regelen. Zij moet pas later betalen. Ze reist met Darak per bus door Hongarije, Oostenrijk, Duitsland en Nederland tot in Antwerpen, waar Darak haar opsluit en haar onder bedreigingen toeschreeuwt dat ze zich moet prostitueren. Haar zus zal hij ook naar België halen voor hetzelfde werk. Twee mannen zullen haar de volgende morgen komen 'testen'. Niet de mannen echter, maar de politie verschijnt 's morgens. Zij vertelt niets en de politie vertrekt. Vervolgens begint ze in een restaurant te werken, waar Darak haar opnieuw komt bedreigen. Enkele dagen later neemt hij haar met geweld mee en sluit haar op dezelfde plaats op. De politie valt opnieuw binnen en zij legt verklaringen voor mensenhandel af.

November 2002, China. Su Jien ontmoet kennissen die haar voorstellen naar het rijke België te gaan. De reis kost omgerekend 25.000, alles inbegrepen, werk verzekerd. Ze denkt na. Ze is getrouwd, heeft één kind, en haar toekomst ziet er slecht uit. Ze spreekt met haar ouders. Deze lenen het bedrag, en ze vertrekt alleen. Ze moet eerst naar Spanje. Daar wordt ze afgehaald en naar een huis gebracht waar andere Chinezen wonen. Haar paspoort wordt afgenomen. Ze moet werken tegen een hongerloon in een clandestien textielbedrijfje, waar men geen onderscheid tussen lappen stof en werksters maakt. Dit duurt meer dan een jaar, zij verdraagt zwijgend de dagelijkse vernederingen. Op een dag vraagt ze de mannen half fluisterend om naar België te mogen, om meer te verdienen. 'Ze heeft in China veel schulden, en de schuldeisers zijn daar gewelddadig.' Ze stemmen tot haar verbijstering in. Su wordt in een auto gestopt. Onderweg moet ze in een andere wagen overstappen, maar niet op de achterbank. In de koffer. In België wordt ze aan een Chinees restaurant afgezet, en de mannen verdwijnen voorgoed. We schrijven januari 2004. Ze moet nu zonder pauze, 14 uur per dag, 6 dagen op 7 in de keuken werken. Het loon is nog steeds miniem. Ze kan boven slapen. Na een maand wordt ze bij een grootscheepse inval door de politie opgepakt. Zij wordt doorverwezen naar een erkend centrum voor opvang en begeleiding van slachtoffers van mensenhandel. Momenteel is ze nog steeds bij Payoke in begeleiding.

- Decoreren van fotokaders

Verskillende materialen waaronder servetten, zand, verf, spiegeltjes, steentjes, sjablonen,...werden ter beschikking gesteld. Deze activiteit sprak vele cliënten aan. Velen onder hen hadden wel foto's van vrienden of familie om in deze kaders te laten prijken.

- Raamstickers

Tijdens de kerstperiode maakten we zelf stickers om de ramen, spiegels en deuren mee te versieren. Na een nachtje drogen zorgden ze voor een kleurrijke versiering in huis.

- Schaatsen

Op de Grote Markt in Antwerpen wordt er elk jaar een ijspiste opgesteld. Onze cliënten waagden zich op de ijsbaan. Na heel wat valpartijen (met bijhorende lachbuien) lukte het hen behoorlijk.

Enkele activiteiten die nog op het programma staan:

- macramé
- bioscoop
- afdruk in gips van hand, voet of aangezicht
- bedrukken van T-shirts
- bezoek aan de weverij
- ontwerpen van sjaals
- workshop rond dans en kledij
- zwemmen
- ...

2.14 BEWONERSVERGADERING

Wanneer men met verschillende mensen samenleeft, is men genoodzaakt om regels op te stellen. In het opvanghuis staan de huisregels vooral in het teken van de veiligheid. Mede om deze huisregels bespreekbaar te maken werd er een bewonersvergadering in het leven geroepen.

De bewonersvergadering gaat meestal van start met een vragenronde waardoor de bewoners de kans krijgen hun hart te luchten. Afhankelijk van de inhoud wordt er bepaald of er dieper op ingegaan wordt tijdens de bewonersvergadering of er later wordt op teruggekomen in een individueel gesprek. Vervolgens overloopt men de positieve punten die er in de afgelopen twee weken aan bod zijn gekomen. Het is belangrijk om niet steeds de nadruk op het negatieve te leggen. Zo kan men stilaan overgaan naar de algemene regels. Tot slot overloopt men het programma voor de komende twee weken. Het gaat hier voornamelijk om praktische afspraken zoals: dokter, ziekenhuis, DVZ, individueel gesprek met tolk, creatief atelier, huishoudelijke taken,....

Men probeert de nadruk te leggen op participatie van de bewoners om zo de onderlinge communicatie te bevorderen.

Voor de bewonersvergadering zijn we sinds kort gestart met een klein project. Een half uurtje voor de vergadering begint, organiseren we een activiteit die de interculturele communicatie tussen de vrouwen bevordert. Enkele voorbeelden: een legoconstructie wordt door één persoon beschreven (met de capaciteiten die zij bezit). De anderen proberen op basis hiervan de constructie na te bouwen. Of door samen te werken moeten ze een nagel die aan verschillende touwtjes is geknoopt in een flesje laten zakken.

PRAKTIJKVOORBEELD

2002, Cassablanca, Marokko. Fatima Idriz is arm. Ze maakt een overeenkomst met een onbekende man die haar een vals paspoort en een verblijfskaart voor vreemdelingen geeft. 'Om in Europa aan de slag te kunnen,' zegt hij. De man legt de reis uit. Hij zal later meer vertellen, ze moet telefoneren als ze aankomt. Betalen moet niet. De route gaat van Tanger per boot naar Spanje, en vandaar per bus naar Brussel. Daar aangekomen belt ze. Ze moet naar café X gaan waar ze naar Dhr. Ragma moet vragen. Dhr. Ragma is vriendelijk en beslist; haar paspoort moet ze afgeven, 'dat is beter zo'. Hij laat haar kennismaken met een andere Marokkaanse die zichzelf Mitra noemt. Deze stelt haar gerust. Ze zegt dat ze in een bar kan werken en bij haar thuis slapen. Fatima denkt dat het gaat om een respectabele bar zoals in Marokko. Ze verschrikt hevig als zij samen met Mitra de Belgische bar binnenstapt. Het wemelt er van de prostituees en klanten. Mitra introduceert haar. Fatima speelt het spel mee. Ze luistert aandachtig naar de uitleg van Mitra, en verbeeldt zich ondertussen al dat ze die nacht vlucht. Mitra heeft haar echter door. Ze zegt haar terloops dat ze geen keuze heeft: niemand zal haar hier helpen want ze heeft geen papieren meer. Fatima werkt 2 jaar in de bar. Ze wordt door de politie ontdekt en bevrijd. Nu volgt ze een aangepast begeleidingsprogramma bij Payoke. Het gerechtelijke onderzoek loopt nog steeds.

1989, Sierra Leone. Dhr. Moyo sterft. Hij laat een dochter achter, en een vrouw die van verdriet niet meer voor haar kan zorgen. Het meisje heet Kina, is op dat moment 9 jaar, en het wordt naar haar tante gebracht die haar thuis het vuile werk laat opknappen. Een jaar later kan Kina met haar nicht Zora mee naar Togo. Diens echtgenoot Roy werkt daar. Zora heeft twee kleine kinderen met Roy. Kina doet opnieuw het huishouden en zorgt voor de kindjes. De echtgenoot wil echter nog meer. Seks. Hij nodigt zelfs vrienden hiervoor uit. Ze weigert steeds en weet telkens opnieuw te ontkomen, ook op aanraden van haar nicht die alles weet. Tien jaar verstrijken. Roy vertrekt voor twee maanden naar België, op verkenning zo bleek later. Bij thuiskomst regelt hij alle papieren voor Kina, zijn vrouw en zijn twee kinderen, en ze vertrekken samen opnieuw naar ginder. Het is mei 2001. In België gaan de pogingen tot verkrachting gewoon verder, en ook Kina's werk als huishoudster en opvoedster. Ze wordt nu 25 per maand betaald. Na drie jaar België stapt Kina naar de politie. Haar zaak wordt momenteel onderzocht. Ze is in begeleiding bij Payoke.

2.15 SENSIBILISERING

Voordrachten

Payoke wordt op regelmatige basis geconsulteerd door overheidsdiensten, onderwijsinstellingen, socio-culturele verenigingen en media omwille van haar expertise en ervaring inzake mensenhandel en begeleiding van de slachtoffers van dit fenomeen. We gaan graag in op dergelijke vragen omdat Payoke het als één van haar taken beschouwt de samenleving te sensibiliseren over de problematiek van mensenhandel.

Deze voordrachten of workshops gaan door op locatie of in de lokalen van Payoke. In 2004 gaven wij vorming aan volgende instellingen:

- ROC (Regionaal Opleidingscentrum) te Leiden (Nederland)
- VUL Leuven
- 1ste jaar sociaal assistent/werk aan de Hogeschool Limburg
- REDEN Stop Kinderhandel (NGO Denemarken)
- IOM (Budapest-Hongarije)
- Alliance of Women in Slovakia (Aliancia Žien Slovenska)
- 1ste criminologie aan de VUB
- 1ste jaar sociaal assistent/werk aan de Hogeschool Antwerpen
- 6de Beroeps secundair onderwijs aan de Technische School Mechelen
- Politiecholen

Internationale conferenties

Aan de hierna volgende internationale conferenties nam Payoke in 2004 actief deel:

- Expertengroep rond de bescherming van slachtoffers van internationale mensenhandel te Seoul, Republiek Korea

Georganiseerd door:

- Ministerie voor gelijkheid tussen mannen en vrouwen
- Ministerie van Justitie
- IOM (International Organisation for Migration)

Onderwerp: Onthaalcentra in de landen van bestemming

- Internationale seminarie rond de wet op de mensenhandel te Quito, Equator

Georganiseerd door:

- Franse Ambassade in Quito

Onderwerp:

- De verhouding tussen Zuid-Amerika en Europa
- De werking van vzw Payoke

- EU forum rond de preventie van georganiseerde misdaad te Brussel

Georganiseerd door:

- Europese commissiedirectoraat van Justitie en Binnenlandse zaken

Workshop: Beraadslaging over het verslag v/d expertengroep over mensenhandel

- Mensenhandel: de weg naar een gemeenschappelijk legaal kader in de EU te Trier, Duitsland

Georganiseerd door: Academie van Europese Wetgeving

- EU/IOM Project: 'Oprichting van het Netwerk en Samenwerkingstraining voor Operationele Politie

PRAKTIJKVOORBEELD

Bulgarije, 2001. Een huwelijk. Boran weet waarom hij met Leia Trebiu trouwt. Leia weet dat niet. De voorbereidingen beginnen. Ze wordt binnen de maand zwanger. Een jaar na de geboorte neemt Boran haar mee naar België, op vakantie, om in werkelijkheid grof geld aan haar te verdienen. Prostitutie. Het kind is bij de schoonouders in Bulgarije achtergebleven. In oktober 2003 ontvangt Leia haar eerste klant in een bar in het Antwerpse. Bij de tweede barst ze in tranen uit. Het helpt niet. Boran sloeg, dreigde, en hield niet op tot ze instemde dat werk minstens twee jaar te doen. Hij regelde een 'oppas' die Leia momenteel in al haar doen en laten controleert, dag en nacht. Maandenlang verdient ze gemiddeld zo'n 600 per nacht, en ziet zelf geen cent. Haar man incasseert alles, en als zij blijft protesteren dreigt hij hun kind te vermoorden. Vanaf dan zwijgt ze. Een klant in de bar wint haar vertrouwen, en met zijn steun durft ze naar de politie te stappen. Het onderzoek start. Ze wordt aangemeld bij Payoke, waar ze nu in begeleiding is.

Oktober 2004, Irak. Een schietpartij. Ditmaal gaat het niet om terroristen. Het is een familieruzie die uit de hand loopt. Jaroeq is verliefd op zijn nicht en wil met haar trouwen. Haar vader heeft woedend naar zijn revolver gegrepen. Een week later regelt Jaroeq's vader voor \$4000 zijn vertrek naar Europa. Hij volgens plan op pad. Eerst te voet naar Iran. Vervolgens te voet, als het kan al liftend, naar de grens met Turkije, waar op een afgesproken tijd en plaats een vrachtwagen hem zal oppikken. We zijn drie weken verder. Hij heeft het gehaald. De vrachtwagen verschijnt, en hij voegt zich bij veertig anderen in de laadbak. Ze stikken bijna. Er is geen controle aan de grensovergang. Ze rijden tot in Istanbul. Ze mogen eindelijk uitstappen. Hier moet Jaroeq één week in een appartement blijven. Vervolgens moet hij samen met 4 anderen in een andere vrachtwagen. Ze rijden dagenlang, en krijgen bijna niets te eten of te drinken. Hij is ondertussen zijn oriëntatie kwijt, en de moed zakt hem in zijn schoenen. Hij weet niet dat ze België binnenrijden. In Limburg wordt de vrachtwagen door de politie gecontroleerd. Jaroeq wordt ondervraagd. Hij wil klacht neerleggen. Ze hebben hem in erbarmelijke omstandigheden tot hier gebracht en zullen hem aan zijn lot overlaten. Hij weet niet wat de toekomst voor hem zal brengen. Justitie geeft de opdracht een onderzoek in te stellen. Jaroeq wordt momenteel door Payoke begeleid.

Officers, NGO's en IO's in de strijd tegen de mensenhandel naar de EU lidstaten vanuit de EU Toetredingslanden en landen die aan de EU grenzen' te Brussel/ Rome/ Tirana/ Parijs

Georganiseerd door:

- EU
- IOM

Workshops:

- Herkennen van slachtoffers en slachtofferbejegening
- Samenwerking tussen IO/NGO's en politiediensten
- Bescherming van getuigen

Bibliotheek

Boeken, thesissen, rapporten, jaarverslagen, tijdschriften en krantenarchieven (ca. 8000 knipsels en tijdschriftartikels) betreffende de internationale mensenhandel worden beschikbaar gesteld voor het geïnteresseerde publiek.

Tijdens het jaar 2004 werden 134 bezoekers geteld, voornamelijk hogeschoolstudenten die documentatie zoeken voor een scriptie of een eindejaarswerk.

2.16 STAGEBEGELEIDING

De vzw Payoke geeft jaarlijks aan verschillende studenten de mogelijkheid kennis te maken met het praktijkveld. Tijdens hun stage trachten wij de stagairs te prikkelen voor het fenomeen mensenhandel en de slachtoffers van dit fenomeen. De studenten krijgen de mogelijkheid deel te nemen aan alle activiteiten binnen onze organisatie onder begeleiding van hun individuele begeleid(st)er.

Stagiaires aan het woord

- Als laatstejaarsstudente maatschappelijk werk, van de Erasmus Hogeschool Brussel, ben ik oktober 2004 begonnen met stagelopen bij Payoke. Waarom nu Payoke?

In de opleiding tot maatschappelijk werker worden we klaargestoomd om in een waaier van hulpverleningsinstellingen de theorie te toetsen aan de praktijk. Dit wil zeggen dat we, eens in het werkveld, niet alleen de opdracht hebben mensen aan hun rechten en tot hun recht te laten komen. We hebben als maatschappelijk werkers ook de positie en morele plicht structurele hindernissen die het hulpverleners bemoeilijken te signaleren. Uiteindelijk moet iedere student voor zichzelf uitmaken voor welke specifieke waarden en normen ze willen 'strijden' en een stageplaats kiezen. Mijn motivatie om bij Payoke stage te lopen, lag voornamelijk in het ongeloof tegenover de manier waarop mensen gereduceerd worden tot objecten, en vooral de manier waarop vrouwen ver- en behandeld worden. Ik wou hieromtrent meer kennis opdoen en in de mate van het mogelijke een kleine bijdrage, tegenover Payoke en de cliënten, leveren.

Hieronder kan u een voorbeeld lezen van mijn stage-ervaring.

Een Chinese cliënt komt binnen bij Payoke en begrijpt niet goed wat er aan de hand is. Hij laat ons in gebarentaal een document zien, dat in het Nederlands is opgesteld. Blijkt dat hij zijn eigen ontslag heeft getekend bij zijn werkgever.

Een meisje dat al geruime tijd in het opvanghuis verblijft voelt zich niet al te goed. Na een doktersbezoek blijkt dat ze al twee maanden zwanger is van haar vriend. Vandaag wil ze de baby houden,

PRAKTIJKVOORBEELD

Polen, 2001. Christa Rionda ontmoet een jongeman in een discotheek, die haar toefluistert dat hij werk voor haar heeft. Er is een Belgische familie die een huishoudster vraagt, en ze betalen goed. Hij kan haar naar ginder brengen. Geen probleem. Christa is 17, en wil al langer weg. Zo' n kans laat ze niet voorbijgaan. De auto is volzet, ze zijn met vier : de jongeman, zijn vriend – kleerkast, Christa en een ander meisje. Ze komen aan in België, Limburg, en de meisjes worden in handen gegeven van een familie die er geen gras over laten groeien. De volgende dag staan ze al in een bar mee te drinken met klanten. Ze hebben een lawine van voorwendzels om daar te werken over zich heen gekregen, en na één week wordt het alleen maar erger. Ze moeten nu ook seks met de klanten hebben, en hun werkterrein bestrijkt meerdere clubs en privé-adressen. Bij het eerste protest wordt Christa in elkaar geslagen. Ze moet maand na maand, op een paar Euro's na, al haar geld dat ze verdient afgeven. Ze werkt in een cirkel van tientallen duistere figuren die meisjes ronselen, aan elkaar uitwisselen, kopen en verkopen ; de randfiguren die soms een 'helpende hand' toesteken zijn vaak gewone mannen en vrouwen uit de straat. Diefstal, afpersing en geweld zijn aan de orde van de dag. Sommige meisjes worden gedrogeerd. Uiteindelijk is het een van de randfiguren die haar bij de politie brengt omdat hij van haar af wil. Het gerechtelijk onderzoek loopt nog steeds, en Christa is tot heden bij Payoke in begeleiding.

morgen niet meer, of toch wel?

Meisjes komen klagen dat hun ex-vriendjes hen onophoudelijk opbellen en bedreigen. Naar Brussel gaan met een cliënte voor het afnemen van verklaringen en plots oog in oog staan met haar pooier.

Dit zijn enkele voorbeelden die je in de loop van de dag overvallen, waar je correct en efficiënt moet mee omspringen. Ondertussen moet je ook de agenda volgen, want er moet een psychosociaal verslag geschreven worden voor X, cliënte Y staat beneden te wachten met documenten, Z komt niet opdagen voor zijn afspraak, om twee uur op huisbezoek bij K,....

Elke dag is een nieuwe dag en dat maakt stage lopen bij Payoke net zo interessant. Af en toe moet ik al eens meer dan een traan wegpinken, dan krijg ik een serieuze krop in de keel, maar er wordt ook veel gelachen onder collega's en cliënten. Het is niet enkel kommer en kwel.

- Ik ben Laura, studente Toegepaste Psychologie aan de Lessius Hogeschool in Antwerpen. Voor mijn stage in het derde jaar heb ik voor Payoke vzw gekozen. In het tweede jaar had ik er al voor gekozen om Payoke tijdens de interculturele week te bezoeken. De specifieke problematiek die hier aan bod komt en de verhalen die ik tijdens die middag hoorde, trokken mijn aandacht. Ik twijfelde dan ook niet lang om mij op te geven voor deze stageplaats in het derde jaar.

Mijn taken als stagiaire hier in Payoke zijn heel gevarieerd. Dat gaat van een ziekenhuisbezoek voor het bekijken van een echo van een foetus van 3 maanden tot het uren wachten in het districtshuis voor het aanvragen van nieuwe verblijfsdocumenten. En daartussen bevinden zich de meest uiteenlopende activiteiten in het kader van de begeleiding van de cliënten. In mijn opleiding komt er echter weinig aan bod over deze specifieke problematiek waar Payoke mee in contact komt: mensenhandel, prostitutie, aanvragen van verblijfsdocumenten, illegaliteit,.... Daarom is deze stage een unieke gelegenheid om ervaring op dit vlak op te doen. Tijdens mijn studies van Toegepaste Psychologie wordt er echter veel nadruk gelegd op het ontwikkelen van gesprekstechnieken. In Payoke krijg ik massa 's gelegenheid om die toe te passen. Ik probeer die dan ook zoveel mogelijk met een persoonlijke toets te gebruiken.

Op die manier hoop ik mijn bijdrage aan Payoke en de cliënten terug te geven.

2.17 KOFFIEPROJECT

In 2000 begonnen we met het "Koffieproject", dat een wekelijkse gratis kop koffie voorziet voor de minderbedeelde buurtbewoners. Bedoeling is als trefpunt te functioneren, het sociale weefsel van de buurt te helpen versterken en een laagdrempelige toegang te zijn tot verdere hulpverlening zowel binnen de organisatie als extern.

Via de Stedelijke Armoedecel krijgen we een jaarlijkse subsidiëring als vrijwilligersorganisatie: één van de doelstellingen van het hele opzet bestaat er dan ook uit bij de bezoekers de nodige vrijwilligers te rekruteren om het project zelf draaiende te houden.

Het project maakt eveneens deel uit van het "Platform Noodhulp Onder Protest". De deelnemers

PRAKTIJKVOORBEELD

Juni 2001, Kabul, Oost-Afghanistan.

Bogdan Darvish stapt een wel erg duur 'reisagentschap' binnen, waar hij, terwijl hem terloops gemeld wordt dat 'hun hoofdkantoor in Pakistan ligt', \$10.000 op tafel legt voor een reis naar 'Europa'. Uitwijdingen over de herkomst en de bestemming van zijn geld worden op geraffineerde, uiterst zorgvuldig wijze gemededen. Bogdan voelt dat dit geen idioten zijn. De papieren zijn al klaar, hij moet slechts tekenen. Zijn schaduw tekent ook. Het is zijn vriend.

De smokkelmachine trekt zich op gang. Hij stapt in een vrachtwagen waar hij geen millimeter plaats krijgt tussen 50 anderen schimmen. Dan maar hangen aan koorden boven zijn hoofd. Hij weet niet dat de reis meer dan 3 maanden zal duren, en dat van de houten puzzel van het buitenland die hij nu in zijn hoofd heeft geen spaander meer heel zal blijven. Albanezen en Russen zullen de lakens uitdelen. Ze zullen dagen wachten in een tochtige schuur, weken in een roestige legerbarak, en in een encyclopedie van vervoermiddelen stappen die niet alleen auto- maar ook schoenmerken bevat. Slapen zal op eigen risico zijn, eten ook. Alleen de drank zal soms rijkelijk vloeien. De aankomst in een volslagen onbekend land zal in de open armen van de Wet gebeuren. Hij zal de naam van dat land voor de eerste keer in zijn leven horen : BELGIË.

Bogdan herinnert zich niet veel meer als de inspecteurs hem de eerste keer onderwerpen. Hij is moe. De tweede keer, enkele dagen later, opnieuw bij een vrachtwagencontrole - mensen smokkelen is een volwaardige bedrijfstak mét de bekende zakelijke risico's -, doet hij alsof. Hij is bang. Slechts de derde keer merkt hij iets op dat hij al lang niet meer heeft gezien, en dat hem doet spreken zoals hij nog nooit heeft gesproken. Het is het oog van de speurder.

aan dit initiatief vinden dat het antwoord op de kansarmoede niet dient gezocht te worden in het verstrekken van voedselpakketten maar dat er eerder degelijke, onderbouwde structurele hulp nodig is.

Hulp die ook tot ontvoogding en zelfredzaamheid van de doelgroep aanspoort.

In 2005 willen we ons project uitbreiden met een stukje vorming:

Een kleine computerklas werd door Payoke vzw ingericht, waar slachtoffers mensenhandel in een paar initiatielessen de basisvaardigheden betreffende het gebruik van de computer leren.

Deze lessen zullen nu ook gevolgd kunnen worden door de bezoekers van het koffieproject.

We zien hier dan ook enerzijds een belangrijke gelegenheid tot integratie voor de slachtoffers, anderzijds een mogelijkheid om de sociaal zwakkere buurtbewoners in contact te brengen met allochtone culturen.

Laten we dan eveneens hopen dat hieruit een onderlinge verstandhouding kan groeien en eventuele vooroordelen af zullen nemen.

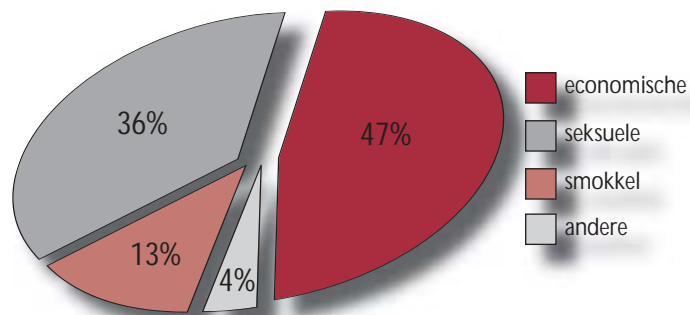

3. PROFIELEN VAN DE BEGELEIDE SLACHTOFFERS

Tabel 1.1 Aard van de exploitatie per nationaliteit van de slachtoffers, aangemeld voor 2002, en die in 2004 nog begeleid werden

	Andere	Economische	Intentie	Seksuele	Smokkel	Totaal
Afganistan					1	1
Albanië	2	1		2		5
Brazilië		1				1
China		2				2
Ecuador		6				6
Ghana		1				1
Hongarije				1		1
Iran					3	3
Kameroen		1				1
Mali				1		1
Moldavië				3		3
Nigeria		9		5		14
Oekraïne				1		1
Peru				1		1
Roemenië		1			1	2
Rusland				2	1	3
Wit-Rusland				1		1
TOTAAL	2	22	0	17	6	47

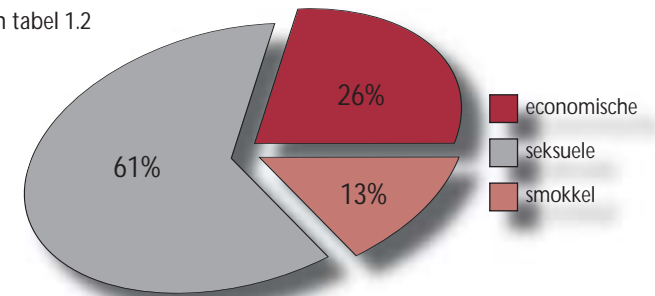
visuele voorstelling van tabel 1.1

Tabel 1.2 Aard van de exploitatie per nationaliteit van de slachtoffers, aangemeld in 2002, en die in 2004 nog begeleid werden

	Andere	Economische	Intentie	Seksuele	Smokkel	Totaal
Albanië				1		1
Argentinië				1		1
China		1			1	2
Ecuador		1				1
Indië		2				2
Iran					2	2
Kazachstan		1				1
Marokko				1		1
Moldavië				1		1
Nigeria				7		7
Polen				1		1
Roemenië		1		2		3
TOTAAL	0	6	0	14	3	23

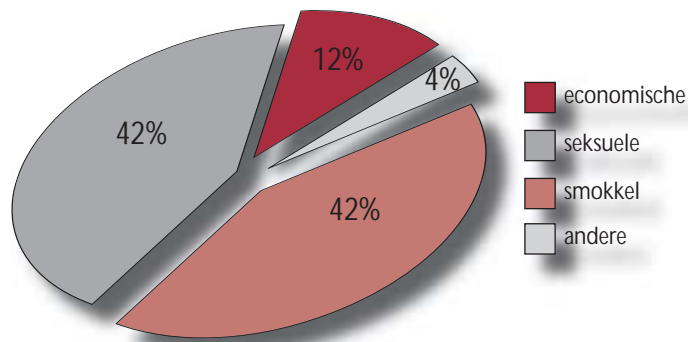
visuele voorstelling van tabel 1.2

Tabel 1.3 Aard van de exploitatie per nationaliteit van de slachtoffers, aangemeld in 2003, en die in 2004 nog begeleid werden

	Andere	Economische	Intentie	Seksuele	Smokkel	Totaal
Albanië					2	2
Bulgarije				2		2
China		2			9	11
Marokko		1				1
Nigeria				2		2
Oekraïne				1		1
Roemenië	1			4		5
Rusland				2		2
Totaal	1	3	0	11	11	26

visuele voorstelling van tabel 1.3

Tabel 1.4 Aard van de exploitatie per nationaliteit van de slachtoffers, aangemeld in 2004

	Andere	Economische	Intentie	Seksuele	Smokkel	Totaal
Albanië				1	3	4
Bulgarije				2		2
China		4				4
Griekenland				1		1
India					2	2
Irak					1	1
Iran					1	1
Kameroen		1				1
Kazakstan		1				1
Marokko				4		4
Nigeria	1			8		9
Oekraïne			1			1
Polen				1		1
Roemenië			1	3		4
Rusland				2	1	3
Sierra Leone		1		1		2
Slovakije				1		1
Thailand				2		2
Vietnam					1	1
Totaal	1	7	2	26	9	45

In 2004 zijn er 45 nieuw opgestarte begeleidingen, een minieme daling in vergelijking met 2003 (49 nieuw opgestarte begeleidingen).

Binnen deze 45 nieuw opgestarte begeleidingen in 2004, tellen we 19 verschillende nationaliteiten. Vooral Nigeria (9) is opnieuw sterk vertegenwoordigd. Dit is een tendens die zich al een aantal jaren voordoet. Dezelfde trend zien we ook bij het aantal slachtoffers uit China en Albanië.

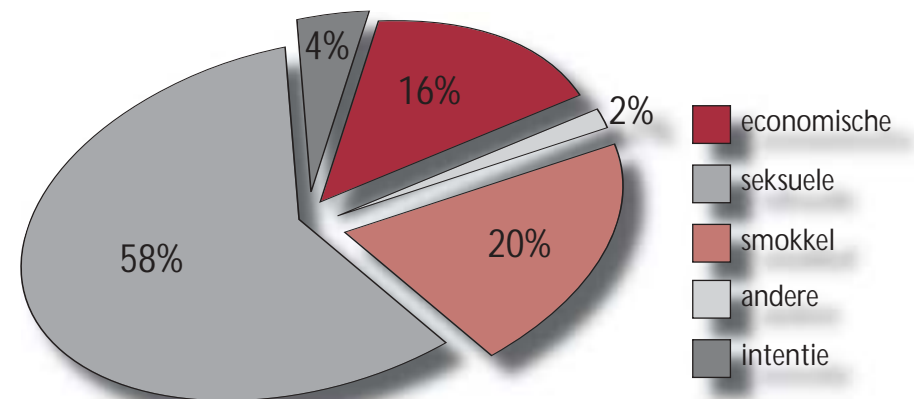
Wat de uitbuitingssectoren betreft, scoort prostitutie het hoogst. De seksindustrie is nog altijd één van de belangrijkste risicosectoren waarin slachtoffers van mensenhandel terecht blijken te komen. Deze industrie is heel divers. Zo kan men terecht komen in de escortebranche, in vitrineprostitutie, in een privé-club, in bar- of straatprostitutie etc..

Van de 45 nieuw opgestarte begeleidingen zijn er 26 slachtoffers van seksuele exploitatie. Dit is dus iets meer dan de helft.

Ter vervolledigen melden we dat we in 2004 228 nieuwe aanmeldingen hadden waarvan 45 begeleidingen werden aangevat. Bij de andere aanmeldingen werd de begeleiding niet opgestart om diverse redenen:

- geen mensenhandel maar bijvoorbeeld clandestiene immigratie
- ambivalente houding d.w.z. dat het om personen gaat die geen medewerking verlenen in het kader van de procedure of bij het begeleidingsproces
- verdwijning van de personen vlak na de aanmelding
- geen echte aanmelding maar meer een vraag om informatie
- de exploitatie gebeurde in het buitenland
- de slachtoffers willen liever terug naar hun land van herkomst
- ...

visuele voorstelling van tabel 1.4

Tabel 2 Aard van de exploitatie per nationaliteit van alle personen, begeleid in 2004

Nationaliteit	Andere	Economische	Intentie	Seksuele	Smokkel	Totaal
Afganistan					1	1
Albanië	2	1		4	5	12
Argentinië				1		1
Brazilië		1				1
Bulgarije				4		4
China		9			10	19
Ecuador		7				7
Ghana		1				1
Griekenland				1		1
Hongarije				1		1
Indië		4				4
Irak					1	1
Iran					6	6
Kameroen		2				2
Kazachstan		2				2
Mali				1		1
Marokko		1		5		6
Moldavië				4		4
Nigeria	1	9		22		32
Oekraïne			1	2		3
Peru				1		1
Polen				2		2
Roemenië	1	2		10	1	14
Rusland				6	2	8
Sierra Leone		1		1		2
Slovakije				1		1
Thailand				2		2
Vietnam					1	1
Wit-Rusland				1		1
Totaal	4	40	1	69	27	141

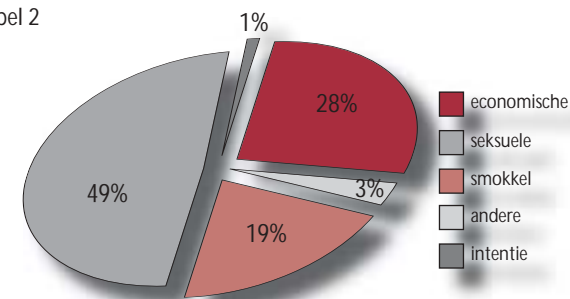
In 2004 werden in het totaal 141 slachtoffers op juridisch, administratief en psychosociaal vlak begeleid door Payoke. Het gaat hier zowel om begeleidingen die voor 2004 werden opgestart (96) als begeleidingen die in de loop van het jaar 2004 werden aangevat (45).

Van de 141 begeleide slachtoffers is 49 % in de prostitutie uitgebuit, 28 % is economisch geëxploiteerd, 19 % is slachtoffer van smokkel en 4 % vallen onder een andere noemer.

Wat opvalt, is dat de vorm van exploitatie sterk afhankelijk is van de nationaliteit van het slachtoffer.

Ook de beloften die t.o.v. de slachtoffers gemaakt worden om naar België te komen, liggen per land in dezelfde lijn. De beloftes zijn allerlei. Zo worden sommigen reisdocumenten en/of verblijfsdocumenten beloofd. Anderen lokt men d.m.v. het aanbieden van werk in de horeca met mooie inkomsten. Nog anderen krijgen zogenaamd de kans om hier te studeren of te huwen. Deze opsomming is niet limitatief en evolueert in tijd.

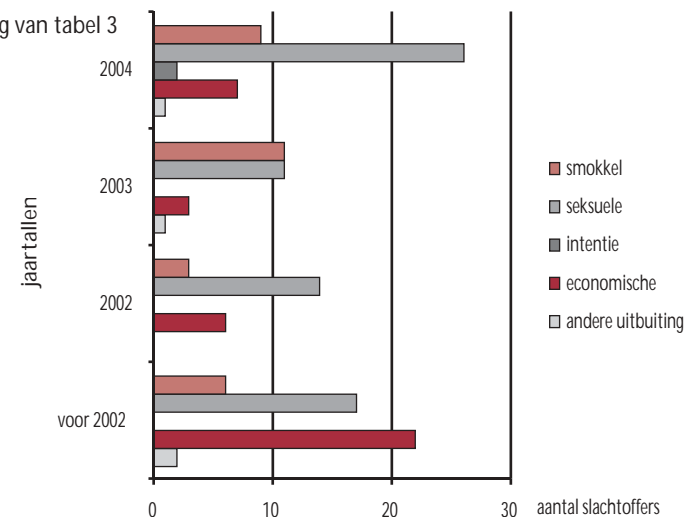
visuele voorstelling van tabel 2

Tabel 3 Aard van de exploitatie van de begeleide personen, die in 2004 nog in begeleiding waren, per jaar waarin ze aangemeld werden

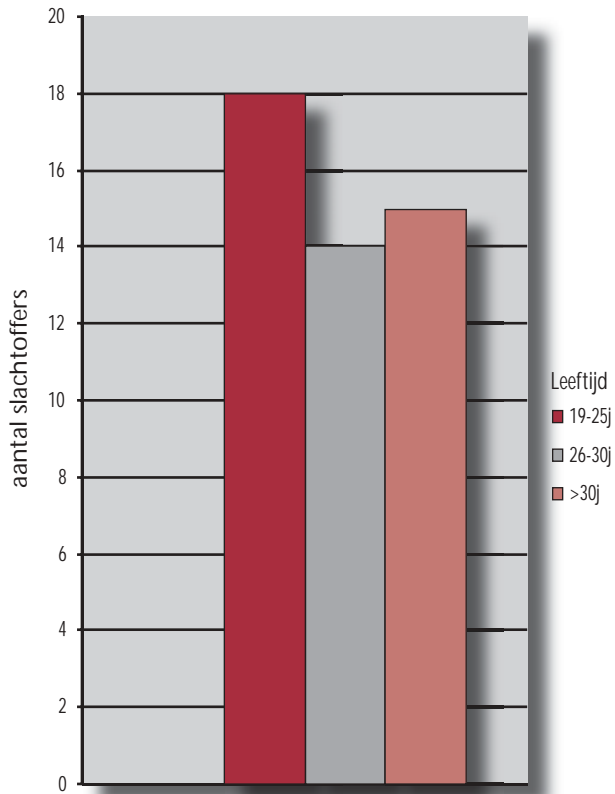
	voor 2002	2002	2003	2004	Totaal
Andere uitbuiting	2		1	1	4
Economische	22	6	3	7	38
Intentie				2	2
Seksueel	17	14	11	26	68
Smokkel	6	3	11	9	29
Totaal	47	23	26	45	141

visuele voorstelling van tabel 3

Tabel 4.1 Leeftijd van de begeleide slachtoffers, aangemeld voor 2002 en die in 2004 nog begeleid werden

Leeftijd	Aantal
19	1
20	2
21	4
22	3
23	2
24	4
25	2
26	3
27	3
28	5
29	1
30	2
31	3
32	2
33	3
34	1
35	1
36	1
42	1
44	1
48	1
51	1

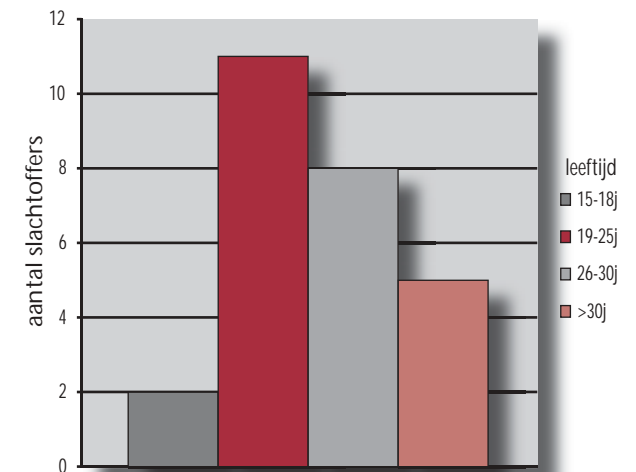
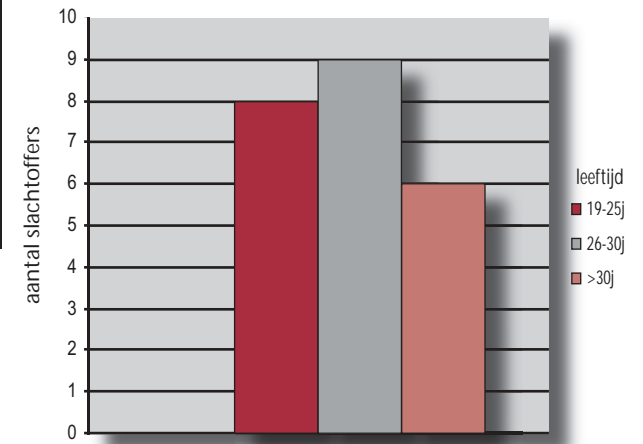
Tabel 4.2 Leeftijd van de begeleide slachtoffers, aangemeld in 2002 en die in 2004 nog begeleid werden

Leeftijd	Aantal
19	1
21	2
22	2
24	1
25	2

26	2
27	1
29	5
30	1
33	1
38	1
40	1
43	1
47	1
50	1

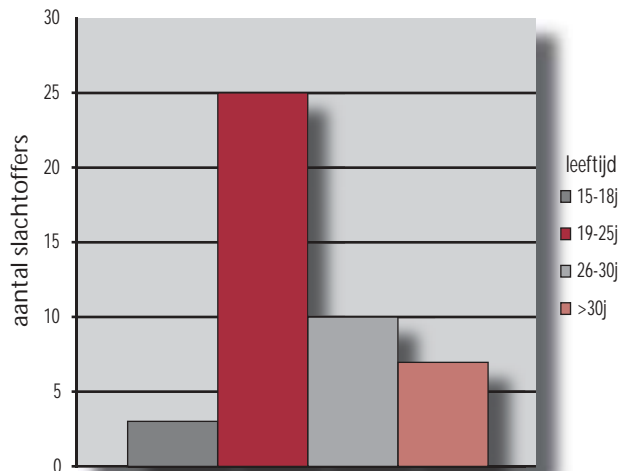
Tabel 4.3 Leeftijd van de begeleide slachtoffers, aangemeld in 2003 en die in 2004 nog begeleid werden

Leeftijd	Aantal
14	1
18	1
19	1
20	1
21	4
22	2
23	1
24	1
25	1
26	2
28	1
29	3
30	2
34	2
37	1
40	1
43	1

Tabel 4.4 Leeftijd van de begeleide slachtoffers, aangemeld in 2004

Leeftijd	Aantal
17	2
18	1
19	1
20	4
21	5
22	3
23	3
24	4
25	5
26	2
27	6
28	2
29	0
30	0
31	1
32	1
33	0
34	0
35	1
36	1
37	1
38	1
44	1

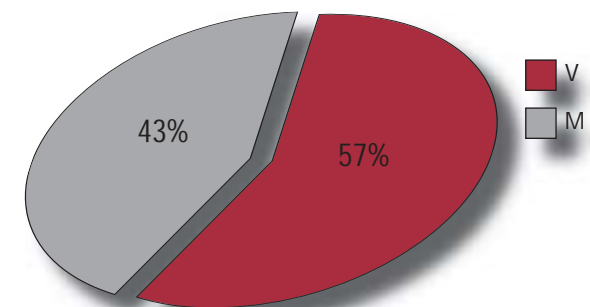

In 2004 is de leeftijd van de nieuw opgestarte begeleidingen bij de meeste slachtoffers tussen 19 en 25 jaar oud. Deze bevinding ligt in de lijn van de analyses van de vorige jaren. Het merendeel van de slachtoffers is jong, heel jong zelfs. Het is onrustwekkend om vast te stellen dat enkele slachtoffers op het ogenblik van de feiten minderjarig is.

Tabel 5.1 Geslacht per nationaliteit van de begeleide slachtoffers in 2004, aangemeld voor 2002

	M	V	Totaal
Afganistan	1		1
Albanië	1	4	5
Brazilië	1		1
China	1	1	2
Ecuador	1	5	6
Ghana	1		1
Hongarije		1	1
Iran	2	1	3
Kameroen	1		1
Mali		1	1
Moldavië		3	3
Nigeria	9	5	14
Oekraïne		1	1
Peru		1	1
Roemenië	2		2
Rusland		3	3
Wit-Rusland		1	1
Totaal	20	27	47

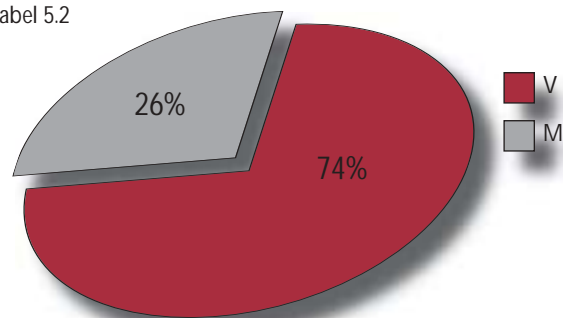
visuele voorstelling van tabel 5.1

Tabel 5.2 Geslacht per nationaliteit van de begeleide slachtoffers in 2004, aangemeld in 2002

	M	V	Totaal
Albanië		1	1
Argentinië		1	1
China	1	1	2
Ecuador	1		1
Indië	2		2
Iran	2		2
Kazachstan		1	1
Marokko		1	1
Moldavië		1	1
Nigeria		7	7
Polen		1	1
Roemenië		3	3
Totaal	6	17	23

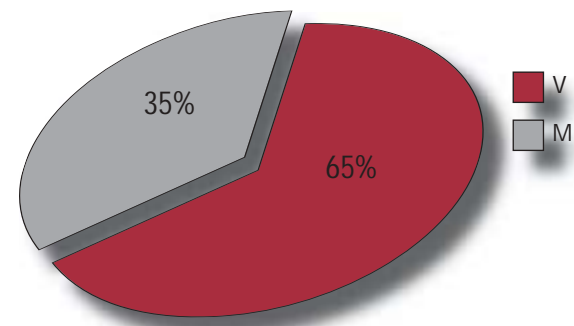
visuele voorstelling van tabel 5.2

Tabel 5.3 Geslacht per nationaliteit van de begeleide slachtoffers in 2004, aangemeld in 2003

	M	V	Totaal
Albanië	2		2
Bulgarije		2	2
China	7	4	11
Marokko	1		1
Nigeria		2	2
Oekraïne		1	1
Roemenië		5	5
Rusland		2	2
Totaal	9	17	26

visuele voorstelling van tabel 5.3

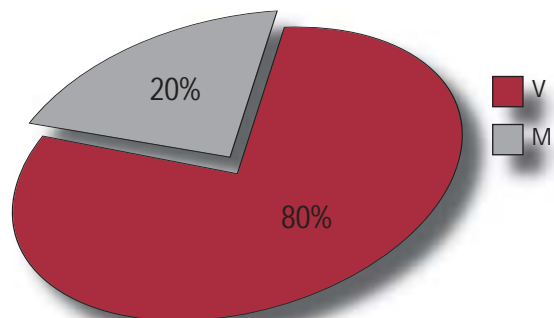

Tabel 5.4 Geslacht per nationaliteit van de begeleide slachtoffers, aangemeld in 2004

	M	V	Totaal
Albanië	3	1	4
Bulgarije		2	2
China	1	3	4
Griekenland		1	1
India	2		2
Irak	1		1
Iran		1	1
Kameroen	1		1
Kazakstan		1	1
Marokko		4	4
Nigeria		9	9
Oekraïne		1	1
Polen		1	1
Roemenië		4	4
Rusland	1	2	3
Sierra Leone		2	2
Slovakije		1	1
Thailand		2	2
Vietnam		1	1
Totaal	9	36	45

Er zijn in 2004 – net zoals vorige jaren – meer vrouwelijke slachtoffers van mensenhandel dan mannelijke. Toch is het aantal mannelijke slachtoffers ook aanzienlijk. Het betreft voornamelijk personen die in het economische circuit geëxploiteerd zijn of het slachtoffer van smokkel zijn geworden.

visuele voorstelling van tabel 5.4

Tabel 6.1 Aantal begeleide personen, gesitueerd volgens hun nationaliteit en het jaar waarin ze werden aangemeld

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	TOTAAL
Nigeria		11	9	15	6	9	50
Roemenië		2	10	6	10	4	32
Albanië	9	10	2	2	3	4	30
China	2	8		2	12	4	28
Ecuador	1	10	11	1			23
Moldavië	3	8	10	1			22
Rusland	1	4	5	2	5	3	20
Bulgarije			2	2	7	2	13
Iran			8	4		1	13
Marokko	2	1		3	1	4	11
India	2	1		3		2	8
Irak		4	3			1	8
Polen		1	3	2	1	1	8
Oekraïne	3		1	1	1	1	7
Thailand	3					2	5
Wit-Rusland		1	2	2			5
Kameroen			2	2		1	5
Hongarije	3	1					4
Joegoslavië	1	1	1		1		4
Litouwen		1		3			4
Turkije	1	1	1	1			4
België	2		1				3

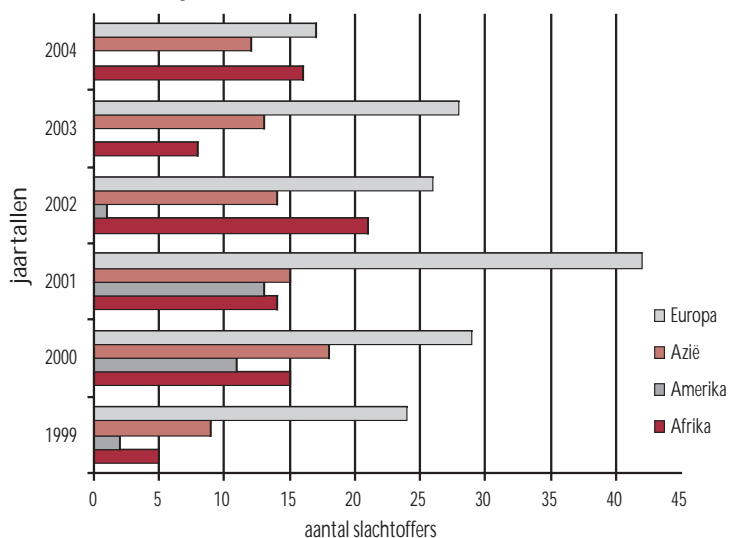
Ghana	1		2				3
Kazakstan		1		1		1	3
Sierra Leone		1				2	3
Slovakije	1		1			1	3
Armenië			2				2
Duitsland			1	1			2
Letland				2			2
Liberia		1		1			2
Pakistan	1			1			2
Sri Lanka				2			2
Afghanistan				1			1
Argentinië				1			1
Brazilië		1					1
Congo-Kinshasa	1						1
Dominicaanse Republiek	1						1
Gambia		1					1
Griekenland						1	1
Indonesië		1					1
Italië						1	1
Kenia	1						1
Kirgistan		1					1
Macedonië						1	1
Maleisië						1	1
Mali				1			1
Mongolië				1			1
Nepal		1					1
Oezbekistan				1			1
Peru				1			1
Portugal				1			1
Tsjechië	1						1
Vietnam						1	1
Zuid-Afrika						1	1
TOTAAL	40	73	84	62	49	45	353

Binnen de aanmeldingen van 1999 tot en met 2004 tellen we 54 verschillende nationaliteiten. De top 10 van landen die sterk vertegenwoordigd zijn, bestaat van 1999 tot 2004 grotendeels uit dezelfde 10 landen met Nigeria op kop. Verder komen ook heel veel slachtoffers uit Roemenië, Albanië en China.

Tabel 6.2 Aantal begeleide personen, gesitueerd volgens werelddeel en het jaar waarin ze werden aangemeld

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	TOTAAL
Afrika	5	15	14	21	8	16	79
Amerika	2	11	13	1	0	0	27
Azië	9	18	15	14	13	12	81
Europa	24	29	42	26	28	17	166
TOTAAL	40	73	84	62	49	45	353

visuele voorstelling van tabel 6.2

Tabel 7 Stand van zaken van alle dossiers die in 2004 begeleid werden

	Aantal dossiers
Opsporingsonderzoek	33
Gerechtelijk onderzoek	20
Juridische procedure afgerond	20
Rechtbank 1e Aanleg	11
Hof van Beroep	5
Sepot	8
Buitenvervolgingsstelling	1
Totaal	98

In dit overzicht ziet u dat het in totaal om 98 dossiers gaat. Eén dossier kan meerdere personen bevatten. Zo gaat het hier in het totaal om 141 slachtoffers.

4. VOORNEMENS 2005

Het jaar 2005 is voor de VZW Payoke het jaar van de "Clëntenparticipatie".

Een van de manieren om dit te doen, is door de begeleide slachtoffers (ambulante/residentiële) te betrekken in de opzet en uitvoering van een project.

Omdat dit project gericht is op participatie en kwaliteit van leven van slachtoffers mensenhandel, is het belangrijk dat deze mensen ook kunnen meedenken over en in het project dat wordt uitgevoerd.

Een projectgroep bestaande uit het Saralekteam en afgevaardigden uit het cliëntenbestand is opgericht om dit project op te zetten, uit te voeren en in praktijk te brengen.

De betrokkenheid van de cliënten is dus meer dan de "deelname als proefpersoon".

Volgende items worden doorgelicht:

- Veiligheid
- Traumaverwerking
- Integratie binnen onze samenleving
- Terugkeer naar het land van herkomst
- Sociale vaardigheden
- Begeleidingspakket

Binnen dit project wordt afstemming gezocht, naar lacunes gezocht en wordt getracht de effecten ervan in kaart te brengen en vervolgens oplossingen aan te dragen ter verbetering. Payoke blijft streven naar kwaliteitsvolle begeleiding van slachtoffers mensenhandel.

In 2005 zal Payoke tevens verder haar bijdrage leveren tot de sensibilisering voor de problematiek. Wij zullen actief blijven deelnemen aan vormingen, congressen en seminaries.

Tevens zal de actieve deelname aan Europese projecten worden hervat. Het team werd uitgebreid met één persoon die zich concentreert op de uitbouw van partnership met andere Europese instanties en organisaties binnen de herkomstlanden.